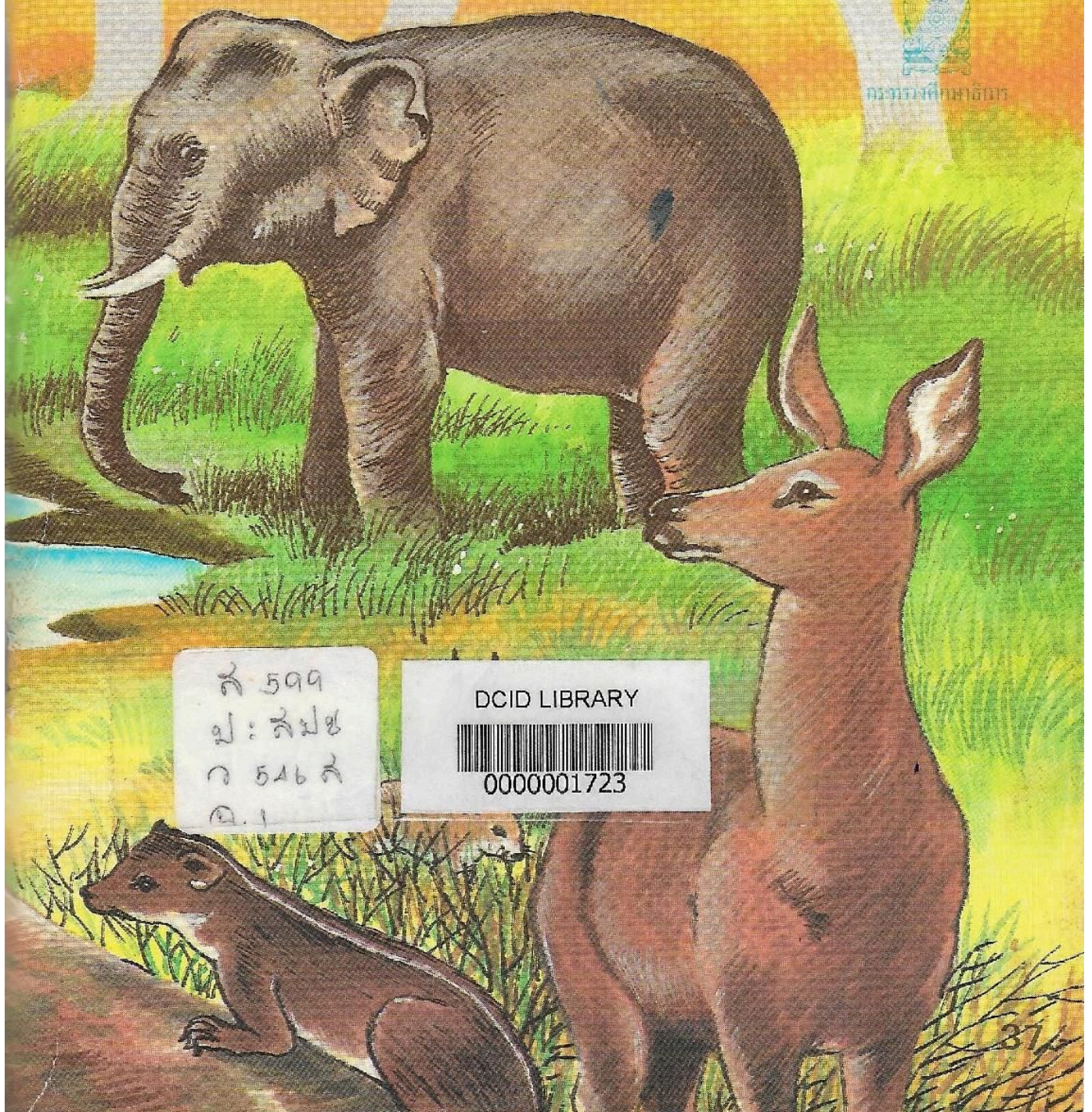

สัตว์เลียงลูกด้วยนม ในประเทศไทย

หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ระดับประถมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

ส 599
พ: สผช
ว 546 ส
อ. 1

DCID LIBRARY

0000001723

৳ ৫৭৭ খ: ৫৮৫

৳ ৫৪৬০

৳ ০০৪/০ - ৫০০৪১৭

ตัวอย่างต่อการเรียนการสอน
ศูนย์พัฒนาหนังสือ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

เรื่อง

สัตว์เลื้อยลูกก๊วยนม ในประเทศไทย

ระดับประถมศึกษา

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 974-00-6723-9

พิมพ์ครั้งที่หก ๕,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๓๘

ราคาเล่มละ ๓๗.๐๐ บาท

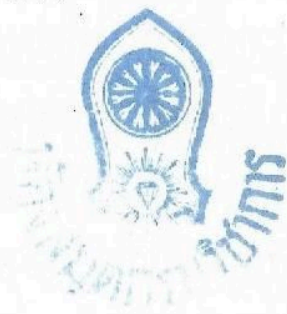
(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

จัดพิมพ์โดยองค์การค้ำของคุรุสภา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๒๒๔๙ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ตามที่กรมวิชาการได้จัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม วิชาวิทยาศาสตร์
สาขาชีววิทยา ระดับประถมศึกษา เรื่อง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในประเทศไทย
ตามหลักสูตรประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๐๓
และกระทรวงศึกษาธิการได้อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้นั้น
เนื่องจากหนังสือเล่มนี้ยังสามารถใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสร้าง-
เสริมประสบการณ์ชีวิต ชุติวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษา ตาม
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้เป็นอย่างดี กระทรวง
ศึกษาธิการ จึงอนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนต่อไปได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๓๐

(นายท่าเลื่อง วุฒิจันทร์)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมในประเทศไทย
นี้ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้น เพื่อให้นักเรียน
ใช้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมสำหรับการเรียนการสอน ตามหลักสูตร
ประโยคประถมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๐๓ โดยมีขอบหมาย
ให้นายแพทย์บุญส่ง เลขะกุล เป็นผู้เรียบเรียง และได้จัดพิมพ์จำหน่ายมา
โดยลำดับนั้น กรมวิชาการได้พิจารณาเห็นว่าหนังสือเล่มนี้ ซึ่งกล่าวถึง
ชีวิตและความเป็นอยู่ รูปร่าง ลักษณะนิสัยของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม
ในประเทศไทย เหมาะสมที่จะให้นักเรียนระดับประถมศึกษาใช้ศึกษา
หาความรู้เพิ่มเติมในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตาม
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ จึงได้ปรับปรุงเนื้อหาและ
เทคนิคการพิมพ์ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วมอบให้องค์การค้ำของคุรุสภา
พิมพ์จำหน่ายต่อไป

วันที่ 12 เม.ย. 2544 ฉ.1
เลขทะเบียน ๙.00816
เลขเรียกหนังสือ ๙.599 ๒: ๙๒/๙
๑ 546 ๙

โกวิท วรพิพัฒน์

(นายโกวิท วรพิพัฒน์)

อธิบดีกรมวิชาการ

เมษายน ๒๕๓๐

คำนำของผู้เขียน

ด้วยอธิบดีกรมวิชาการได้ขอให้ข้าพเจ้าเขียนเรื่อง “สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมในประเทศไทย” ขึ้นสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถม ข้าพเจ้าเห็นว่าการสอนให้นักเรียนรู้จักสัตว์ต่าง ๆ จะทำให้นักเรียนและใคร ๆ รู้จักและสนใจในเรื่องของสัตว์ป่ามากขึ้น คงจะพยายามช่วยเหลือคุ้มครองป้องกันสัตว์ป่าของเมืองไทยไม่ให้สูญสิ้นพันธุ์ไปดีขึ้น จึงยินดีรับที่จะเขียนหนังสือนี้

สัตว์เลื้อยลูกด้วยนม ในประเทศไทยเท่าที่ค้นพบแล้วมี ๒๔๔ ชนิด ในจำนวนนี้มีพวกสัตว์กินเนื้อ ๔๕ ชนิด สัตว์กิน ๑๗ ชนิด กระจงอกบิน ๑๒ ชนิด กระจงอกแบ่งเป็นพวกใหญ่ ๆ ๑๓ พวก แบ่งเป็นชนิดย่อยออกไปอีกมากมายหลายสิบชนิดย่อย สัตว์พวกหนูเกือบ ๔๐ ชนิด ค้างคาวกินผลไม้และน้ำหวานดอกไม้ ๑๔ ชนิด ค้างคาวกินแมลง ๖๙ ชนิด

การเขียนหนังสือนี้ให้เหมาะกับนักเรียนชั้นประถมนั้นจะให้ละเอียดเหมือนกับหนังสือของผู้ใหญ่ไม่ได้ จึงต้องคัดเลือกมาพูดชนิดที่น่าสนใจเพียง ๓๕ ชนิด และพูดแต่เพียงสั้น ๆ พอที่จะให้นักเรียนเข้าใจว่าสัตว์นั้น ๆ มีรูปร่างหน้าตาอย่างไร และมีนิสัยอะไรที่สำคัญน่ารู้บ้างพอเป็นสังเขปเท่านั้น ข้าพเจ้าพยายามใช้แต่คำง่าย ๆ และพยายามหลีกเลี่ยงการใช้คำเทคนิคทางวิทยาศาสตร์มากที่สุดที่จะทำได้

(ข)

ข้าพเจ้าหวังว่านักเรียนคงจะใช้หนังสือนี้เป็นประโยชน์ และคงจะให้ความสนใจ ในการสนับสนุนให้การคุ้มครองป้องกันไม่ให้สัตว์ป่าของเราสูญพันธุ์ไปดีขึ้นกว่าเดิม

นายแพทย์บุญส่ง เลขะกุล
เลขาธิการนิคมไพรสมาคม
๑๘ สิงหาคม ๒๕๑๕

สารบัญ

	หน้า
สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมคืออะไร	๑
สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมชนิดเริ่มแรก	๒
ช้าง	๕
แรด และ กระซู่	๘
สมเสร็จ	๑๐
วัวป่าต่าง ๆ	๑๒
เลียงผา	๑๔
กวางผา	๑๕
กวางต่าง ๆ	๑๖
กระซัง	๑๘
หมูป่า	๑๙
เสือใหญ่ต่าง ๆ	๒๑
เสือเล็กต่าง ๆ	๒๔
หมาป่าต่าง ๆ	๒๗
หมีหมา หรือ หมีคน	๒๙
หมีควาย	๓๐
ชะมดต่าง ๆ	๓๑
อีเห็นต่าง ๆ	๓๔
ชะมดแปลง	๓๗

	หน้า
พังพอน	๓๙
เพียงพอน	๔๓
หมาไม้	๔๔
หมาหรีง	๔๕
หมูหรีง	๔๖
นาก	๔๗
หนูผี	๔๘
ตุ่น	๕๐
นิมหรือลีน	๕๑
กระต่ายป่า	๕๒
เม่น	๕๔
อันเล็ก	๕๖
อันใหญ่	๕๗
กระรอกบิน	๕๘
กระรอกต่าง ๆ	๕๙
หนูต่าง ๆ	๖๓
บ้าง	๖๖
ค่างขาว	๖๘
กระแต	๗๒
ลิงลมหรือนางอาย	๗๓
ลิงต่าง ๆ	๗๕

	หน้า
ค่างต่าง ๆ	๗๗
ชะนีต่าง ๆ	๗๙
ปลาพะยูน	๘๑
ปลาวาฬ	๘๒
ปลาโลมาต่าง ๆ	๘๓

สัตว์เลื้อยลูกด้วยนม คืออะไร

สัตว์เลื้อยลูกด้วยนม บางทีก็เรียกกันว่าสัตว์สี่เท้า ผิดกับสัตว์พวกอื่น ๆ เพราะออกลูกเป็นตัว แม่มีนมให้ลูกกิน และตามตัวมีขนเส้นกลม ๆ เหมือนผมของคนเรา

สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมมีขนาดตัวใหญ่เล็กผิดกันมาก ปลาวาฬเป็นสัตว์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในพวกสัตว์เลื้อยลูกด้วยนม แต่ชอบหากินในทะเลลึก ช้างเป็นสัตว์บกที่ใหญ่ที่สุด สัตว์อื่น ๆ มีขนาดเล็กลงไปจนถึงหนู สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมบางชนิดมีขนขึ้นเต็มตัว เช่น ลิง ค่าง ชะนี เสือ หมาป่า บางชนิดมีขนแข็งปลายแหลมเป็นหนาม เช่น เม่น ส่วนนึ่งหรือลื่นนั้นมิเกล็ดหุ้มคล้ายเกล็ดปลา แต่ทุก ๆ ชนิดมีขนเส้นกลม ๆ อย่างคนอยู่ด้วยไม่มากนักนึ่ง

สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมชนิดแรก ๆ ของโลกซึ่งพึงเจริญมาจากพวกเหี้ยมอยู่ในทวีปออสเตรเลีย เช่น ตัวเม่นกินมด และตัวปากเปิด สัตว์พวกนี้ออกลูกเป็นไข่ ต่อมนมยังไม่รวมเป็นเต้า ไม่มีหัวนม

สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมบางชนิด เช่น ช้างป่า กวาง กระทิง อาศัยอยู่บนพื้นดิน ชะนี ลิง ค่าง กระรอก ชอบอยู่บนต้นไม้ ค้างคาวบางชนิดชอบบินจับแมลงกินในอากาศ อ้นและตุ่นชอบอยู่ในรูโพรงใต้พื้นดิน สัตว์เลื้อยลูกด้วยนม บางชนิดชอบอยู่ในทะเล เช่น ปลาพะยูน ปลาโลมา และปลาวาฬ

สัตว์เลื้อยลูกด้วยนมกินอาหารต่างกัน ช้าง กระทิง กวาง เก้ง กินหญ้า ใบไม้ และลูกไม้ป่า ลิง ค่าง ชะนี ชอบกินลูกไม้และยอดไม้ เสือ หมาป่า พังพอน ชอบกินเนื้อสัตว์ต่าง ๆ ชะมดและอีเห็นชอบกิน

ทั้งเนื้อสัตว์และลูกไม้ ตุ่นชอบกินไส้เดือนและตัวด้วงใต้พื้นดิน ค้างคาวบางชนิดกินลูกไม้ บางชนิดกินแต่แมลงอย่างเดียว ปลาวาฬชนิดใหญ่มีเครื่องกรองสัตว์ตัวเล็ก ๆ ในน้ำทะเลกิน ปลาพะยูนกินสาหร่ายทะเล ปลาโลมาชอบจับปลากิน ที่เรียกว่าปลาทั้งสามชนิดนี้ความจริงเป็นสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม แต่อยู่และหากินในทะเล ธรรมชาติจึงทำให้มีรูปร่างคล้ายปลา เพื่อให้ว่ายน้ำได้สะดวก

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดเริ่มแรกของโลกในทวีปออสเตรเลีย

เมื่อหลายร้อยล้านปีมาแล้วโลกมีแต่สัตว์เลื้อยคลาน เช่น พวกไดโนเสาร์ต่าง ๆ เราจึงเรียกโลกในสมัยนั้นว่า “โลกสมัยเหี้ย” ต่อมาธรรมชาติพัฒนาเหี้ยบางชนิดให้กลายเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

เหี้ยชนิดแรก ๆ ที่เริ่มมีต่อมนมที่หน้าท้อง แต่ยังออกลูกเป็นไข่เหมือนเหี้ย คือ ตัวเอคตินาและแพลดติปัส ในทวีปออสเตรเลีย

เอคตินา หรือตัวเม่นกินมด มีขนเป็นหนามแหลม ๆ ที่บนหลัง แต่มีขนคล้ายผมคางอกปนอยู่ด้วย และมีหัวใจเป็น ๔ ห้องเหมือนสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมทั่วไป แต่ยังออกลูกเป็นไข่ ไข่ครั้งละ ๑ ฟอง ไข่พักในพับหนังที่หน้าท้องแม่ ลูกที่ออกมาจากไข่ดูดน้ำนมที่ไหลเลอะออกมาที่หน้าท้องกิน เพราะแม่ยังไม่มีเต้านมและหัวนม ตัวเม่นกินมดนี้เวลา

แพลดติปัส
(ตัวปากเปิด)

เอคินา
(เม่นกินมด)

จิงโจ้

สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดแรกของโลก
ปัจจุบันมีในทวีปออสเตรเลีย

กลางวันชอบอยู่ในรูหรือโพรงดิน ออกหากินตอนกลางคืน มันมีปาก
เรียวยาว มีลิ้นยาวคอยตัวดกนิมดเหมือนตัวลิ้นของเรา

แพดตติปัสหรือตัวปากเปิด ตัวปากเปิดมีเท้าคล้ายเปิด ชอบว่ายน้ำ
ใช้ไส้เดือนและของอื่น ๆ กินตามลำห้วย มีขนคล้ายผมคน มีหัวใจ ๔ ห้อง
เหมือนสัตว์เลื้อยลูกด้วยนม แต่ออกลูกเป็นไข่ครั้งละ ๒ ฟอง ไข่เล็ก
เท่าไข่นกกระจอกติดกันเป็นคู่ ตัวปากเปิดไม่มีถุงหน้าท้อง แม่จึงต้อง
กกไข่ให้ความอบอุ่นจนฟักออกเป็นตัว ลูกน้อยเลียน้ำนมที่ไหลเลอะ
ออกมาจากต่อมนมที่หน้าท้อง ตัวชนิดนี้ยังไม่มีเต้านม

พวกมาซูเปียล มีต่อมาภายหลัง ออกลูกเป็นตัวไม่เป็นไข่ มีถุง
เลี้ยงลูกที่หน้าท้อง เช่น จิงโจ้ แต่บางชนิดมีรูปร่างภายนอกเหมือน
สัตว์อื่น เช่น ดูคล้าย หนู สุนัข กระรอก กระรอกบิน บางชนิดเหมือน
หมี เช่น ตัวโค อาลา เป็นต้น สัตว์พวกนี้ไม่วางไข่ ลูกตัวเล็ก ๆ ออกมาอยู่
ดูนมและเติบโตใหญ่ขึ้นในถุงหน้าท้อง และต่อมาก็วิ่งเข้าวิ่งออกจาก
ถุงหน้าท้องจนกระทั่งโต

ช้าง

ช้าง เป็นสัตว์บกที่ใหญ่ที่สุด จมูกช้างยาวมากเรียกว่างวง มันใช้ปลายงวงหยิบฉวยอะไร ๆ ได้แทนมือ เวลามันอยากรน้ำ มันใช้งวงดูดน้ำพ่นเข้าปาก ช้างมีใบหูใหญ่เท่ากระด้ง ไว้โบกพัดตัว ช้างไทยตัวผู้บางตัวเรียกว่า ช้างพลาย มีงายาวออกจากปากไว้ต่อสู้ป้องกันตัว ช้างตัวผู้บางตัวเรียกว่าช้างสีดอ มีงาสั้น ๆ เรียกว่าขนายไม่โผล่มานอกปาก ช้างตัวเมียเรียกว่าช้างพังก็มีแต่ขนาย ช้างบางตัวมีหนังสีขาวเรื่อ ๆ และมันตาเป็นสีชมพูเรียกว่าช้างเผือก ลูกช้างเล็ก ๆ ใช้ปากดูดนมแม่ซึ่งอยู่ที่หน้าอกแม่ โตขึ้นหน่อยจึงรู้จักใช้งวงหยิบฉวยอาหาร

เช่น ใบไม้ ลูกไม้ และหญ้าเข้าปาก ช้างตายไม่เป็นที่ ไม่มีสุสานเหมือนที่เขาเล่าในนิยาย กระดูกและงาจะเปื่อยผุพังและถูกมด ปลวก ขนทราย กลบจมหายไปในไม่กี่วัน

ช้างเวลานอน มักยืนหลับ แต่บางทีก็นอนหมอบ บางทีก็นอนตะแคงข้างเหมือนสุนัขนอน ช้างบ้าน เขาเอาโซ่ล่ามเท้าไว้กับหลักให้ยืนหลับตลอดทั้งปี

ช้างตกมัน ช้างตัวผู้บางครั้งมีน้ำมันไหลเยิ้มออกจากรูต่อม ซึ่งอยู่ระหว่างตากับหู ในระยะนั้นช้างจะมีอาการดุมาก ถึงกับทำร้ายคนหรือแทงช้างอื่น ราว ๓ - ๔ อาทิตย์ อาการดุร้ายจึงจะสงบ

จำนวนช้างบ้าน ใช้คำว่าก็เชือก แทนก็ตัว จำนวนช้างป่าใช้คำว่าก็ตัว ผูกช้างเรียกว่าโซ่ช้าง คนที่เลี้ยงและขี่บนคอช้าง เรียกว่าควาญช้าง คนที่เกี่ยวหญ้าให้ช้างเรียกว่า ตะพุ่นช้าง

การจับช้างป่า มีการไล่เข้าคอกซึ่งทำแข็งแรงมาก เรียกว่าพะเนียด

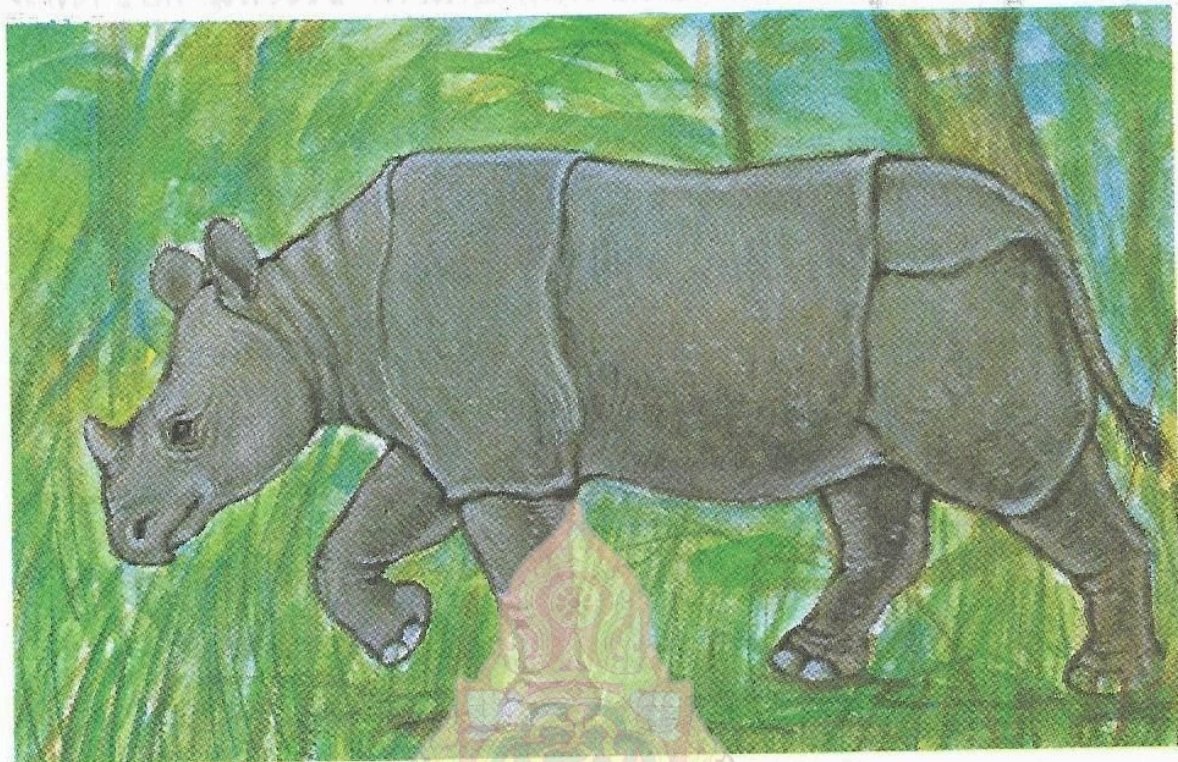
ช้างมีประโยชน์มาก คนจับมาเลี้ยงให้เชื่องแล้วใช้ให้ลากซุง บรรทุกของและขี่ ในสมัยโบราณเราใช้ช้างในการสงครามด้วย สมเด็จพระนเรศวรทรงขี่ช้างไปรบกับพม่า พระองค์ทรงฆ่าพระมหาอุปราชแม่ทัพพม่าตายที่ตำบลดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๑๓๕

ชื่อช้างในวรรณคดี

ช้างพินาศ หรือ ช้างทอก คือช้างที่มีแต่งาขาวช้างเดียวแต่กำเนิด ช้างพินาย คือช้างที่มีงาซ้ายช้างเดียวแต่กำเนิด ช้างทองแดง คือช้างซึ่งมีขนเป็นสีดังทองแดง ช้างเนียม คือช้างซึ่งมีกลิ่นปากกลิ่นมูลคล้าย

กลืนใบเนียมที่คนสมัยก่อนใช้เคี้ยวกินกับหมาก ช้างโทน คือช้างตัวผู้
ที่แยกจากฝูงไปอยู่และหากินโดดเดี่ยว

แรดและกระซู่

แรดเป็นสัตว์ที่มีนออยู่บนจมูก มีอยู่ในโลก ๕ ชนิด
 แรดมีอยู่ในแอฟริกา ๒ ชนิด ทั้งสองชนิดนี้มีนอสองนอ
 แรดมีอยู่ในทวีปเอเชีย ๓ ชนิด คือแรदनอเดียวชนิดใหญ่ ใน
 ประเทศอินเดีย ส่วนในประเทศไทยมี ๒ ชนิด คือ แรดและกระซู่
 แรด คำว่าแรดที่ใช้เรียกแรดที่มีอยู่ในประเทศไทย หมายถึง
 แรดนอเดียวชนิดเล็ก มีขนาดสูงกว่าควายบ้านเล็กน้อย มีหนังหนา
 พับข้ามหลัง ๓ พับ คือที่ส่วนหน้าและส่วนหลังของไหล่ และที่บนตะโพก
 หนังมีเป็นปุ่ม ๆ ทั่วตัว แรดชอบอยู่ในป่าดงดิบที่ร่มเย็น ชอบนอนปลัก
 โคลน ชอบกินใบไม้ต่าง ๆ เป็นอาหาร

กระซู่ คนไทยเรียก กระซู่ตามภาษากะเหรี่ยง เป็นแรดชนิดเล็ก ที่มีนอสองนอ มีหนังพับข้ามหลังตรงด้านหลังของไหล่เพียงแห่งเดียว หนังเรียบไม่เป็นปุ่ม ๆ เหมือนในแรदनอเดียวชนิดเล็ก เมื่อเล็กมีขนยาวกว่า ชนิดอื่น ๆ นอหลังมักสั้น ถ้าเป็นตัวเมียจะเห็นเพียงแต่หน้าผากนูนขึ้นมา เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ชอบอยู่ในป่าดงดิบที่ร่มเย็น ชอบนอนในโคลน และชอบกินใบไม้ต่าง ๆ เช่นเดียวกับชนิดก่อน

หมอยาแผนโบราณชอบใช้นอและเลือดแรดทั้งสองชนิดนี้เข้ายา ตามความเชื่อถือดั้งเดิม แต่ความจริงไม่มีประโยชน์อะไรในการรักษาโรคอะไรจริงจังเลย อาจมีประโยชน์ทางเป็นกำลังใจบ้างเล็กน้อยเท่านั้น

แรดทั้งสองชนิดนี้เคยมีชุมทั่วไปทุกภาคในประเทศไทย แต่ถูกยิงฆ่าเพื่อเอานอและเลือดขายกันจนเกือบสูญพันธุ์หมดไปแล้ว

ก. ในสมัยก่อนมี... เป็นสัตว์ที่หายากมาก...

สมเสร็จ

สมเสร็จดูคล้ายกับเป็นสัตว์ตัวดำ ๆ ที่นั่งกางเกงขาก๊วยสีขาว เขาเรียกมันว่าสมเสร็จ เพราะดูคล้ายกับว่ามันเป็นสัตว์หลายชนิด มาผสมกันเข้า เช่น มันมีวงคล้ายช้าง มีเท้าเหมือนแรด มีหางสั้นเหมือนหมี มีเนื้อเหมือนเนื้อหมู เป็นต้น

ลูกสมเสร็จมีลายอย่างกับแตงไทย พอสูงขึ้นสักเกือบศอก มันเปลี่ยนขนและสีลายแตงไทยจางหายไป กลายเป็นสัตว์ตัวดำนั่งกางเกงขาก๊วยสีขาว จมูกยื่นยาวออกไปเป็นวงสั้น ๆ สำหรับเขี่ยอาหาร เช่น ลูกไม้ ใบไม้ ใบหญ้า เข้าปาก มันชอบกินหัวมันด้วย สมเสร็จไม่มีอาวุธ ไม่มีเขา ไม่มีเขี้ยวไว้ป้องกันตัว

เสือโคร่ง เสือดาว ชอบกระโดดตะครุบจับสมเสร็จกิน สมเสร็จต้องวิ่งหนีไปในป่าอย่างรวดเร็ว กิ่งไม้ในป่ารกอาจกีดกันเสือให้

ตกลงไปจากตัวของมันได้ ในที่รกที่บเช่นนั้นเสียมักไล่ตามสมเสร็จ
ไม่ทัน บางทีสมเสร็จต้องหนีศัตรูด่าลงไปในห้วยน้ำลึก มันดำน้ำได้
ทนกว่าเสือ บางทีมันก็หนีพ้นศัตรูร้ายของมันได้

วัวป่าต่าง ๆ

วัวป่าต่าง ๆ ในประเทศไทยมี ๔ ชนิด ตัวผู้แต่ละชนิดสูงกว่า
ม้าเทศมาก

กระทิง ตัวสีดำ มีขนเป็นสีทองหรือสีเทาที่หน้าผากเรียกว่า
หน้าโพ แท้ทั้งสี่สีขาวคล้ายกับใส่ถุงเท้าขาว กระทิงเมื่อถูกพรานยิง
บาดเจ็บ มันมักจะและขวิดต่อสู้เพื่อฆ่าศัตรูของมันอย่างน่ากลัว กระทิง
เวลากลางวันชอบนอนอยู่ในป่าทึบและออกหากินตามทุ่งในเวลากลางคืน
มีอยู่ตามป่าดงดิบ ทั่วไปทุกภาค

วัวแดง ตัวสีแดงเหมือนวัวบ้าน ตัวผู้เมื่ออายุมากสีอาจคล้ำดำ
วัวแดงมีแถบกันสีขาว แต่ไม่มีหน้าโพอย่างกระทิง แท้ทั้งสี่ขาว วัวแดง
เวลาถูกบาดเจ็บมันไม่ดุ และมักจะพยายามหนีเอาตัวรอดเสมอ วัวแดง
ชอบอยู่ในป่าโปร่งกว่ากระทิง เคยมีทุกภาคเว้นแต่ทางภาคใต้

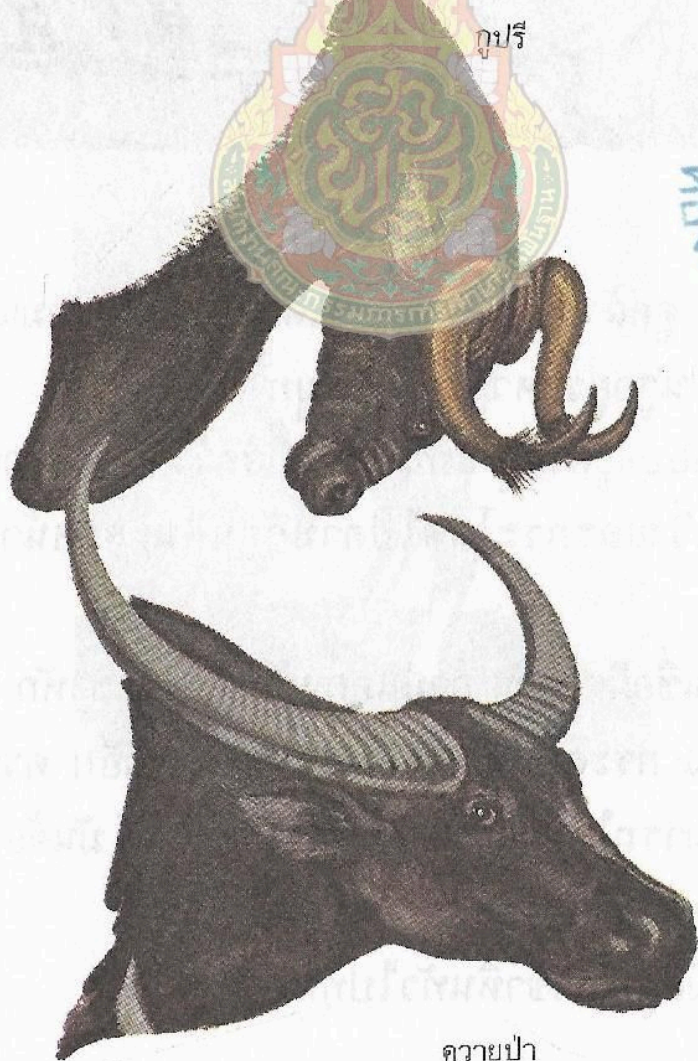
กระทิง

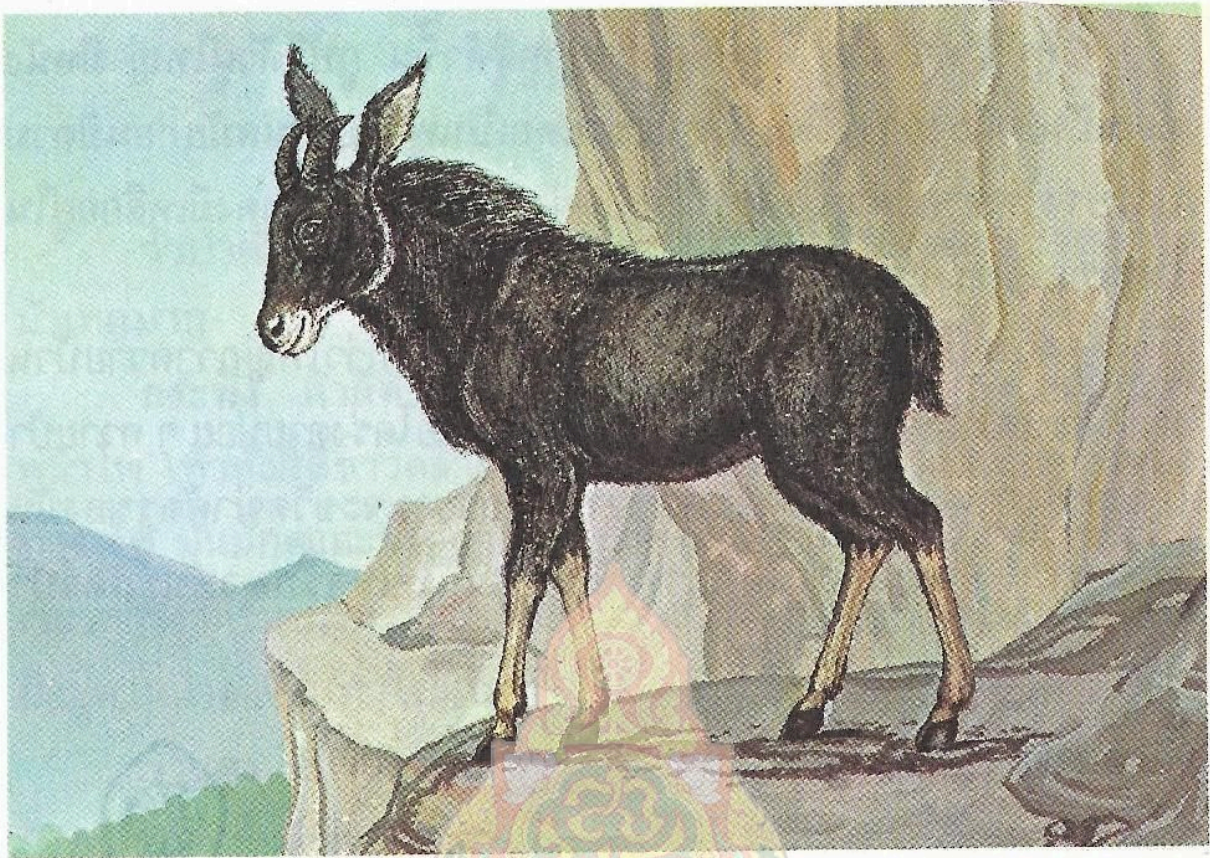

วัวแดง

กูปรี ตัวสีเทา ตัวผู้เมื่ออายุมากสีดำขึ้น กูปรีตัวผู้ใหญ่ มีหนังห้อยเป็นเหนียงยาวได้คอ ปลายเขาแตกเป็นพู่ กูปรีในสมัยก่อนมีตามป่าโปร่งในภาคอีสาน เดี่ยวนี้ถูกยิงฆ่าหมดไปแล้ว ยังคงมีเหลืออยู่ในประเทศเขมร และประเทศลาวตอนใต้บ้างเท่านั้น

ควายป่า รูปร่างเหมือนควายบ้าน แต่สูงกว่าใหญ่กว่าควายบ้านมาก ควายปานิสัยปราดเปรียว มันต่อสู้ชีวิตเสือโคร่งตายบ่อย ๆ ควายป่าเมื่อถูกยิงบาดเจ็บ มันดุและพยายาม พยายามจะกัดฆ่าศัตรูของมันอย่างน่ากลัว เคยมีทั่วไปทุกภาค ปัจจุบันนี้มีในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี

เลียงผา

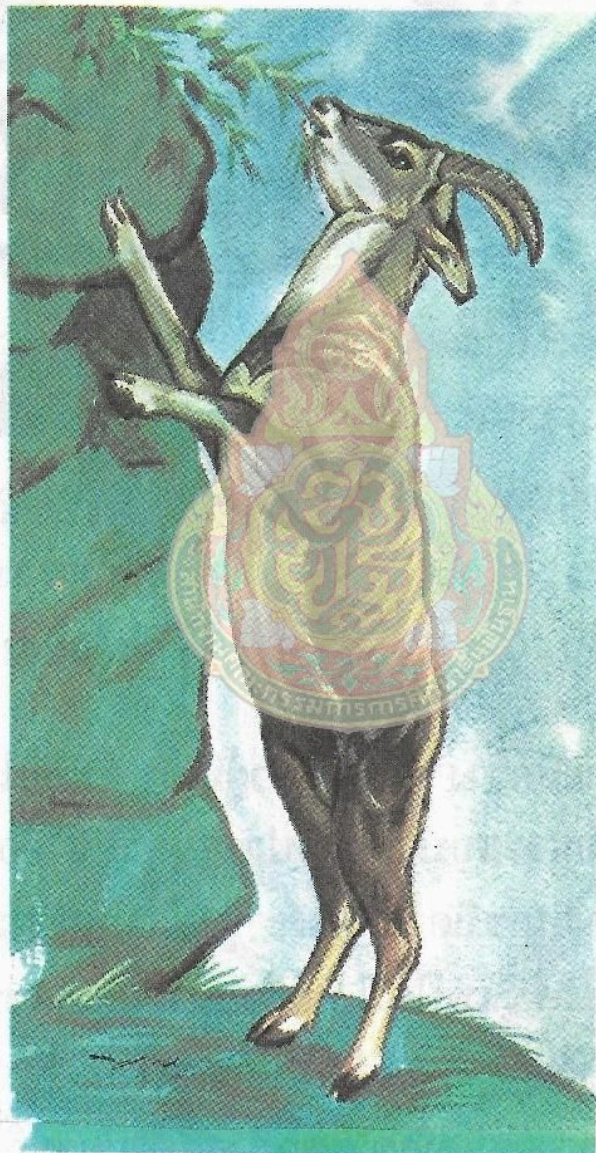
เลียงผา ดูคล้ายแพะดำมาก แต่เขาของมันกลมและโค้งแหลมขึ้นบน มีต่อมเป็นรูอยู่ระหว่างตากับจมูก

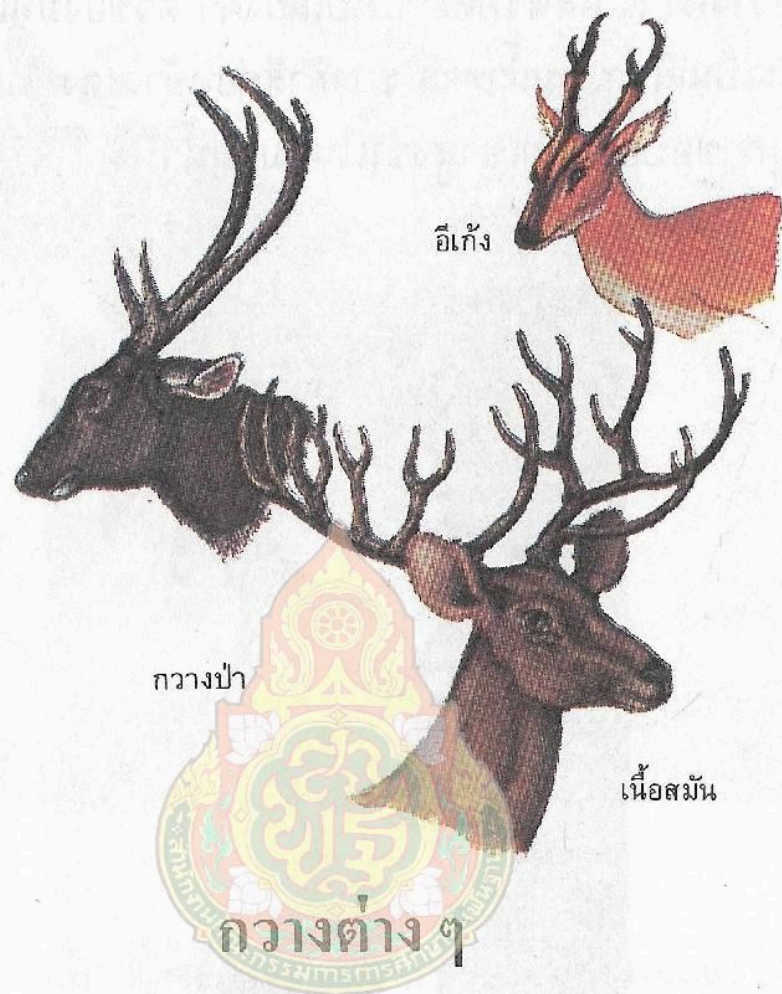
เลียงผาชอบอยู่ตามภูเขาที่สูงชัน ที่สัตว์ร้ายเช่นเสือและคนขึ้นไปได้ยาก แต่มันวิ่งและกระโดดไปตามก้อนหินและหน้าผาชัน ๆ ได้คล่องแคล่ว

ชาวบ้านเชื่อผิด ๆ ว่า ถ้ามันตกหน้าผาลงมาขาหัก มันใช้น้ำลายเลีย ๒ - ๓ ครั้ง กระดูกหักจะหายแล้วกลับวิ่งได้อีก ความจริงถ้าขาหักมันไม่สามารถใช้น้ำลายเลียรักษากระดูกได้ มันต้องใช้เวลาชานกว่ากระดูกจะต่อกันได้

เลียงผามีอยู่ตามเขาหินทั่วไปทุกภาค

กวางผา เป็นสัตว์ที่คล้ายกับเลียงผา ตัวของมันเล็กกว่าเลียงผา
ขนของมันเป็นสีเทาแกมน้ำตาล บางตัวสีค่อนข้างแดง ไม่มีต่อมรูระหว่าง
ตากับจมูก ชอบอยู่ตามเขาสูงชันในลุ่มแม่น้ำปิง

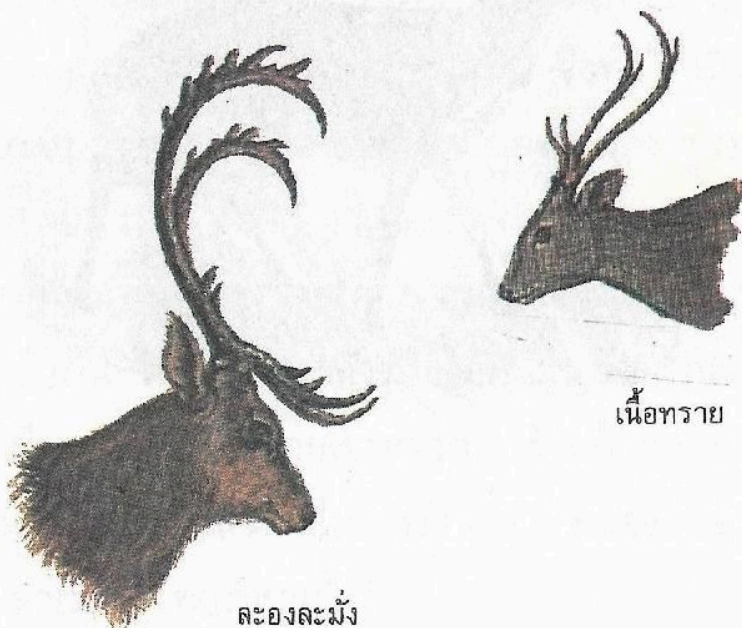
ประเทศไทยมีกวาง ๕ ชนิด ตัวผู้มีเขา ตัวเมียไม่มีเขา แต่ละชนิดมีเขาผิด ๆ กันไปคนละแบบ พอถึงปลายฤดูร้อน คือราวเดือนมีนาคม หรือเมษายน กวางทุกชนิดจะผลัดเขาใหม่ เขาเก่าจะหลุดร่วงออกเอง แล้วกิ่งอกเขาอ่อนยาวขึ้นมาใหม่ พอถึงปลายฤดูฝนเขาก็แข็ง กลายเป็นอาวุธสำหรับต่อสู้ศัตรูและแย่งตัวเมียกันต่อไป

เนื้อสมัน กวางชนิดนี้เขาแตกกิ่งออกไปมากกิ่งจนดูคล้ายกับส้อม สำหรับเขาจับปลา ชาวบ้านจึงเรียกว่ากวางเขาส้อม สมัยก่อนมีอยู่เป็นฝูงตามทุ่งนารอบ ๆ กรุงเทพฯ และในภาคกลางของประเทศไทยถูกฆ่าสูญพันธุ์ไปแล้วเมื่อไม่กี่สิบปีนี่เอง

กวางป่า ตัวผู้สูงเท่าม้าไทย มีเขาข้างละ ๓ กิ่ง ตัวผู้อยู่กับตัวเมีย ตอนฤดูหนาว ผสมพันธุ์เสร็จแล้วก็แยกกันอยู่ ตัวเมียต้องเลี้ยงลูกและพาลูกหนีภัยเองต่อไป กวางชนิดนี้ชอบอยู่ตามป่าทึบ ออกหากินในทุ่งตอนกลางคืน เวลามันตกใจมันร้องเสียง “เป๊ป” ร้องครั้งสองครั้งแล้วหนีหายไปเลย

อีแก้ง ตัวเท่าสุนัข สีค่อนข้างแดง มีเขาสั้น ๆ ชอบอยู่ในป่าทุกชนิด เวลามันตกใจอะไร มันร้องเสียงดัง “เอ๊็บ...เอ๊็บ...เอ๊็บ” เป็นระยะ ๆ ไปดังหลายครั้ง

ละองละมั่ง ตัวผู้อายุมาก มีขนคอยาว ชาวบ้านเรียกว่าละอง แต่ถ้าเป็นตัวเมียหรือเป็นตัวผู้อายุน้อย เขามักเรียกว่าละมั่ง เขาละองโค้งมากตรงปลายเขา มันจึงเข้าป่ารกไม่ได้ เขามันจะไปเกี่ยวเถาเครือและกิ่งไม้ มันชอบหากินแต่ในทุ่งนาและป่าโปร่งเท่านั้น สัตว์นี้ถูกล่าหมดเมืองไทยไปเมื่อไม่กี่ปีนี้เอง

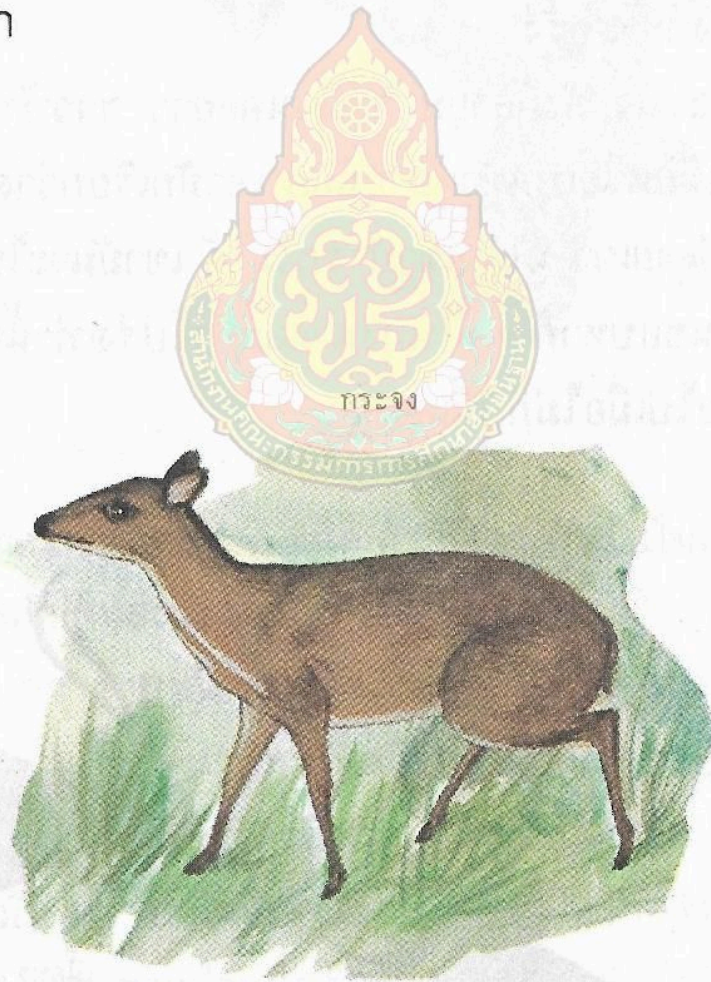

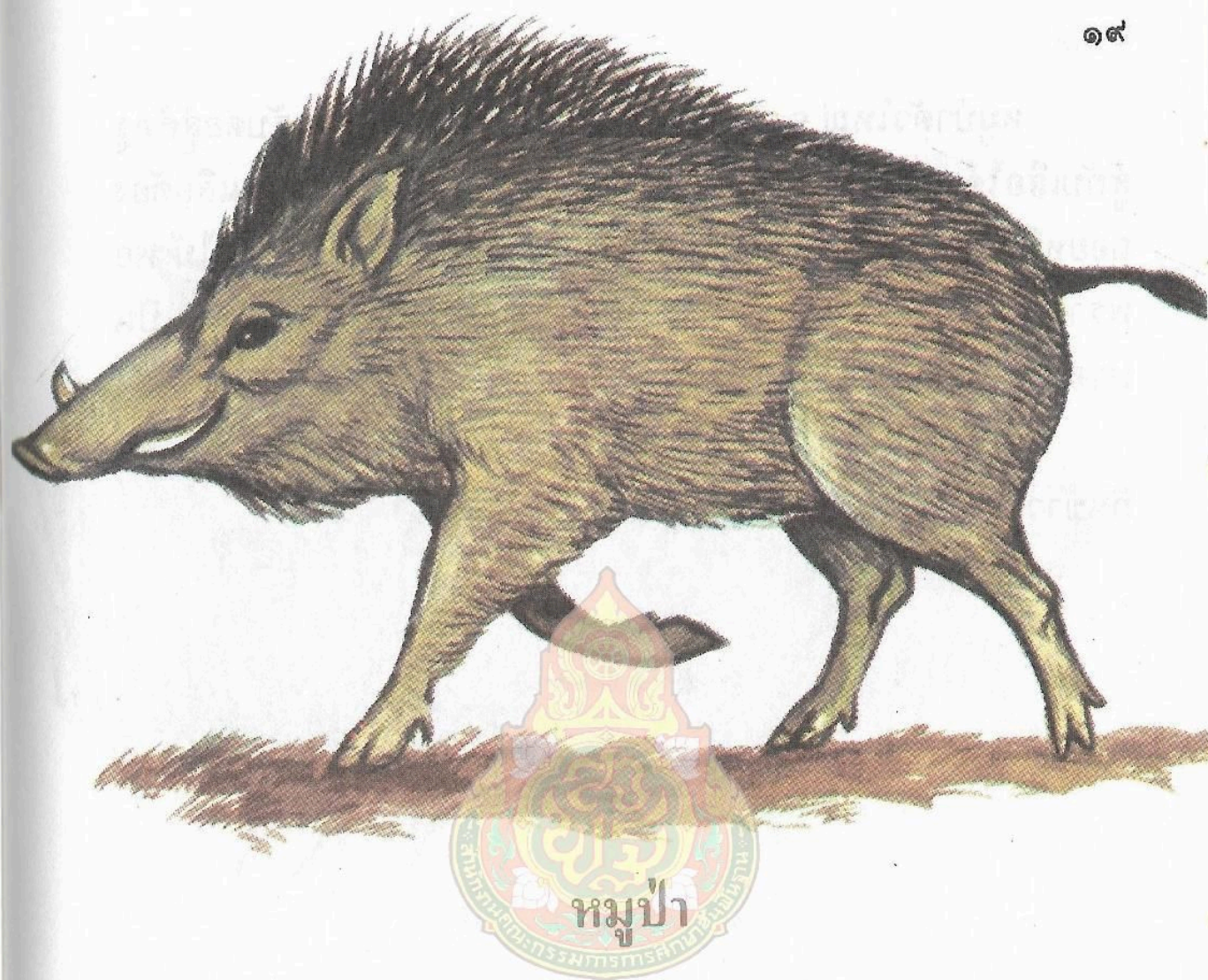
ละองละมั่ง

เนื้อทราย

เนื้อทราย ตัวเท่าสุนัข สีค่อนข้างเทา มีเขาข้างละ ๓ กิ่ง คล้าย
เขากวางป่า แต่มีขนาดเล็กกว่า มีอยู่ตามทุ่งชานน้ำทั่ว ๆ ไปทุกภาค
แต่ถูกยิงหมดไปจากเมืองไทยเมื่อไม่กี่ปีมานี้เอง

กระจง สัตว์นี้ไม่ใช่กวาง แต่ดูล้ายกวางเล็ก ๆ ตัวโตเท่าแมวบ้าน
สีน้ำตาลแดง ตัวผู้ไม่มีเขา แต่มีเขี้ยวยาวสำหรับป้องกันตัว แต่มักสู้
ใครไม่ได้ ต้องอาศัยผีเท้าวิ่งหลบภัย มีอยู่ตามป่าทั่วไปทุกภาค กระจง
ทางปักข์ได้มีอีกชนิดหนึ่ง ชาวบ้านเรียกกันว่ากระจงควาย ตัวโตกว่า
กระจงธรรมดา

หมูป่ารูปร่างคล้ายกับหมูป่าบ้านพันธุ์ไทย แต่ไม่อ้วนอู้อัยอ้าย หมูป่ามีขนแผงบนสันคอและสันหลังตั้งชันสูงขึ้นไป จึงทำให้มันดูน่ากลัวกว่าหมูป่าบ้าน หมูป่ามีปลายจมูกแบน ๆ เหมือนถูกตัดจมูก จมูกทั้งสองเปิดตรงปลายจมูกแบน สำหรับดมอาหารได้สะดวก หนึ่งปลายจมูกหนา มันจึงใช้จมูกคุ้ยดินค้นหาอาหารหารากไม้ แห้ว หัวหญ้า และหัวเผือกมันในป่ากิน ไล่เดือนและตัวต้งไต่ดินมันก็ชอบขุดกิน ลูกหมูป่าครอกหนึ่งมักมี ๗ - ๘ ตัว มีลายดำขาวตามตัวคล้ายลูกแตงไทย มักวิ่งตามแม่ไปเป็นแถว มีหางสั้น ๆ แกว่งตึกตึก ๆ ตลอดเวลา พออายุราว ๕ - ๖ เดือน ลายแตงไทยก็หายไป

หมูป่าตัวใหญ่ ๆ มักมีเขี้ยวยาวและแหลมคม สำหรับต่อสู้ศัตรู
สู้กับเสือได้ และบางครั้งขวิดเสือเป็นบาดแผลเหวอะหวะ จนเสือต้อง
ถอยหนี เวลามันถูกพรานยิงบาดเจ็บ มันหนีไปซ่อนอยู่หลังพุ่มไม้ พอ
พรานเดินตามเข้าไปใกล้ มันก็พุ่งเข้าหาเอาเขี้ยวอันแหลมคมขวิดเป็น
บาดแผลใหญ่ และสาหัสถึงตายได้

หมูป่าชอบเข้าไร่สวนและนาของชาวบ้าน ลักกินข้าวในนา ลัก
กินข้าวโพด ข้าวฟ่าง และเผือกมัน

เสือโคร่ง

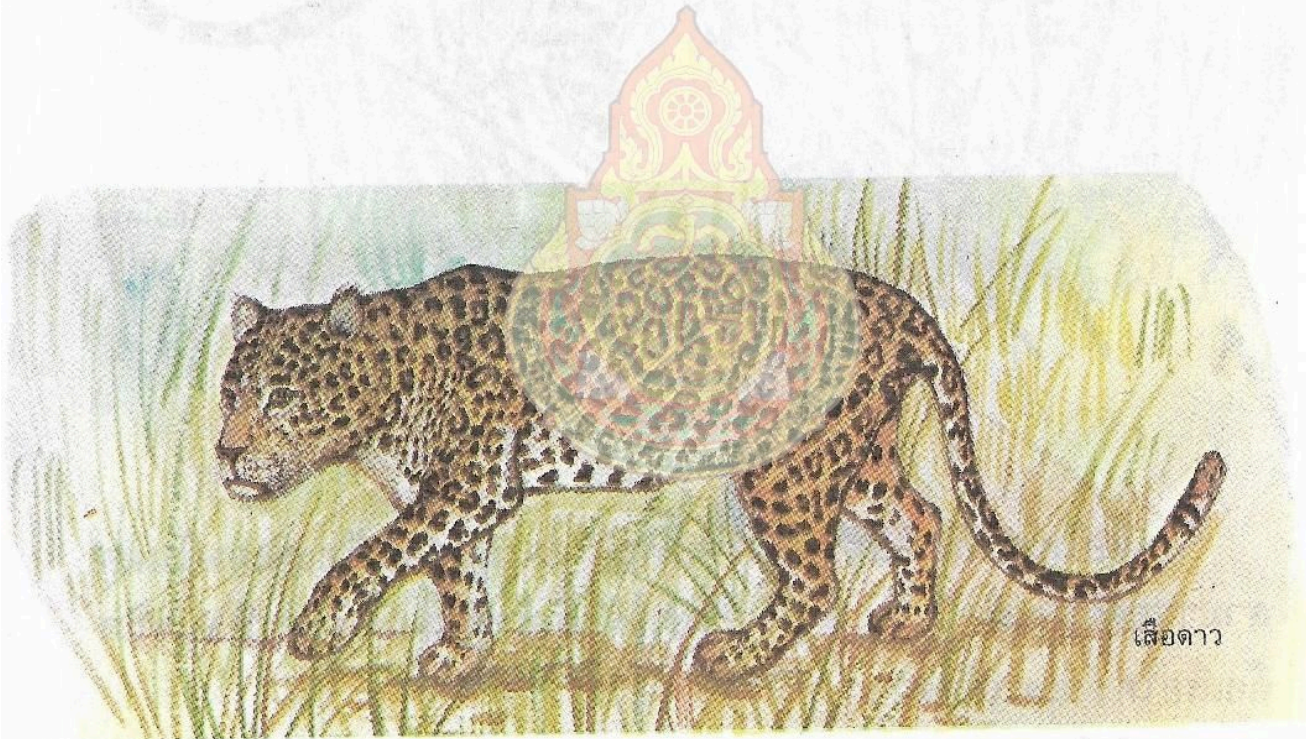
เสือใหญ่ต่าง ๆ

เสือใหญ่ได้แก่เสือที่มีขนาดใหญ่ และมีกลองเสียงพิเศษในคอ สามารถคำรามดัง “อาม อาม” ลั่นป่าได้ เสือใหญ่ในเมืองไทยมี ๒ ชนิด คือเสือโคร่งและเสือดาว

เสือโคร่งและเสือดาวชอบจับสัตว์ต่าง ๆ เป็นอาหาร ตามธรรมชาติ กลัวคน เห็นคนก็มักหลบหนีไปก่อน แต่ถ้าบังเอิญได้ไปกัดคนกินคนสักครั้ง มันมักจะชอบกินคนต่อ ๆ ไปอีกจนได้สมญาว่า “เสือกินคน” เสือกินคนเช่นนี้มักจะอยู่ไปไม่ได้นาน เพราะญาติของผู้ตายมักจะผูกห้างเป็นนั่งร้านบนต้นไม้และคอยดักรอว่ามันตายเสียก่อนที่มันจะกินคนได้หลาย ๆ คน

เสือโคร่งและเสือดาว ตัวผู้ตัวเมียจะอยู่ด้วยกันเฉพาะในฤดูผสมพันธุ์ พอตัวเมียจะออกลูกมันก็แยกกันอยู่ ตัวเมียมักออกลูกครั้งละ ๓ - ๔ ตัวในถ้ำมืด ๆ แม่เสือดาวจะเลี้ยงลูกหาเหยื่อมาให้ลูกและหัดลูกให้จับเหยื่อต่อไป

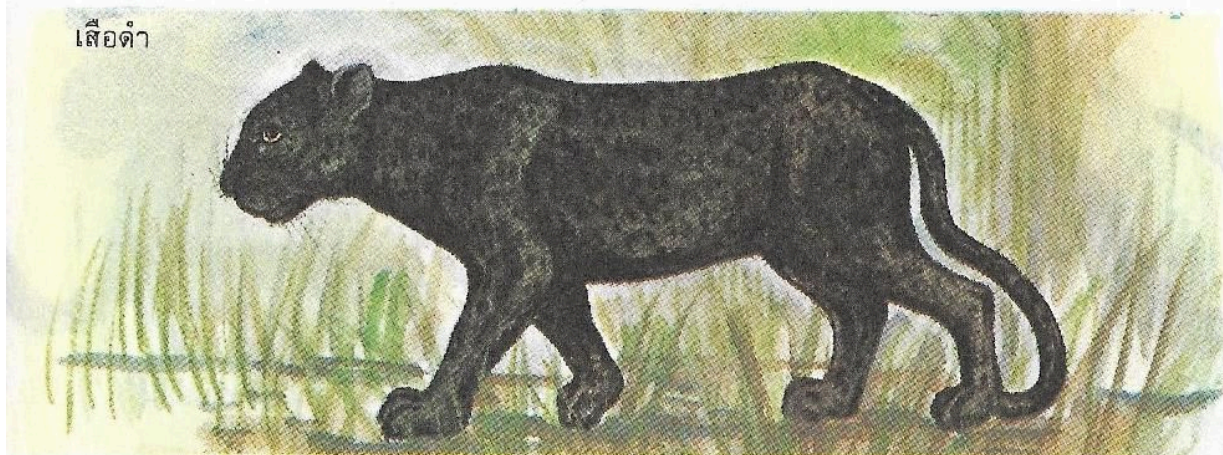
เสือโคร่ง เวลาอายุมาก มีขนาดสูงราว ๑ เมตร ตามตัวเป็นสีเหลืองน้ำตาล มีลายเป็นแถบสีดำ ๆ จากบนหลังลงไปทางส่วนท้อง

เสือดาว

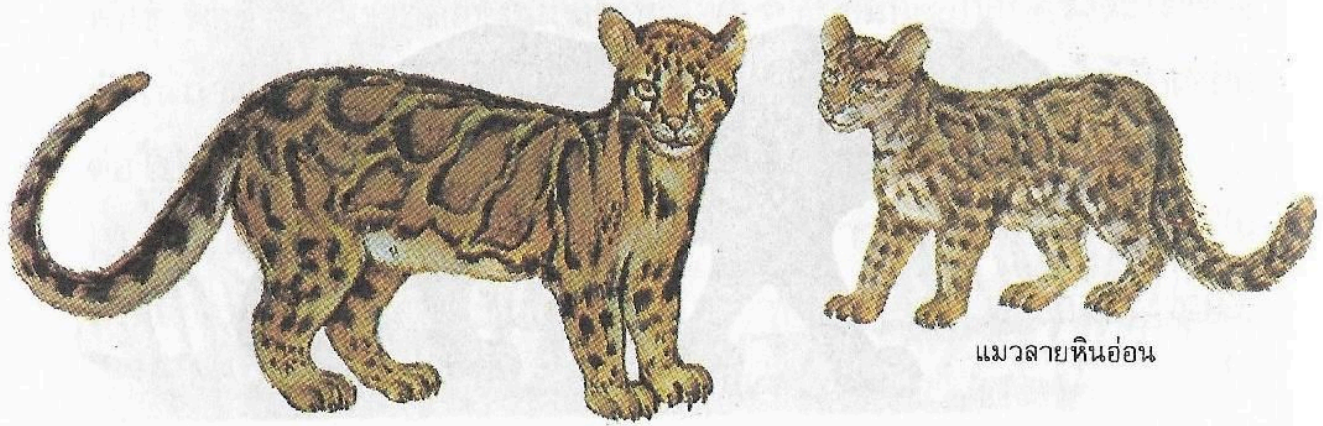
เสือดาว มีขนาดเล็กกว่าเสือโคร่ง ตามตัวเป็นสีเหลือง มีลายเป็นจุดดำ ๆ ลายจุดนี้รวมเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งชาวบ้านชอบเรียกกันว่า “รอยขยุ้มตีนหมา” เสือดาวมีหางค่อนข้างยาวกว่าเสือโคร่ง เพราะเสือดาวชอบขึ้นต้นไม้มากกว่า มันจึงต้องมีหางยาวกว่าสำหรับไว้ช่วยเลี้ยงตัวไม่ให้ตัวเอียงตกจากกิ่งไม้ง่าย ๆ

เสือดำ

เสือดำ เสือดาวเป็นสัตว์สองสี คือ พ่อแม่ที่เป็นเสือดาวธรรมดา อาจออกลูกบางตัวเป็นเสือดาวธรรมดา บางตัวก็เป็นเสือดำได้ ในพ่อแม่ที่เป็นเสือดำก็เหมือนกัน ลูกบางตัวออกมาเป็นเสือดำ บางตัวเป็นเสือดาวก็ได้ เสือดำมีจุดสีดำจัดในพื้นที่ดำ หากดูใกล้ ๆ จะเห็นจุดสีดำได้ชัด

เสือลายเมฆ

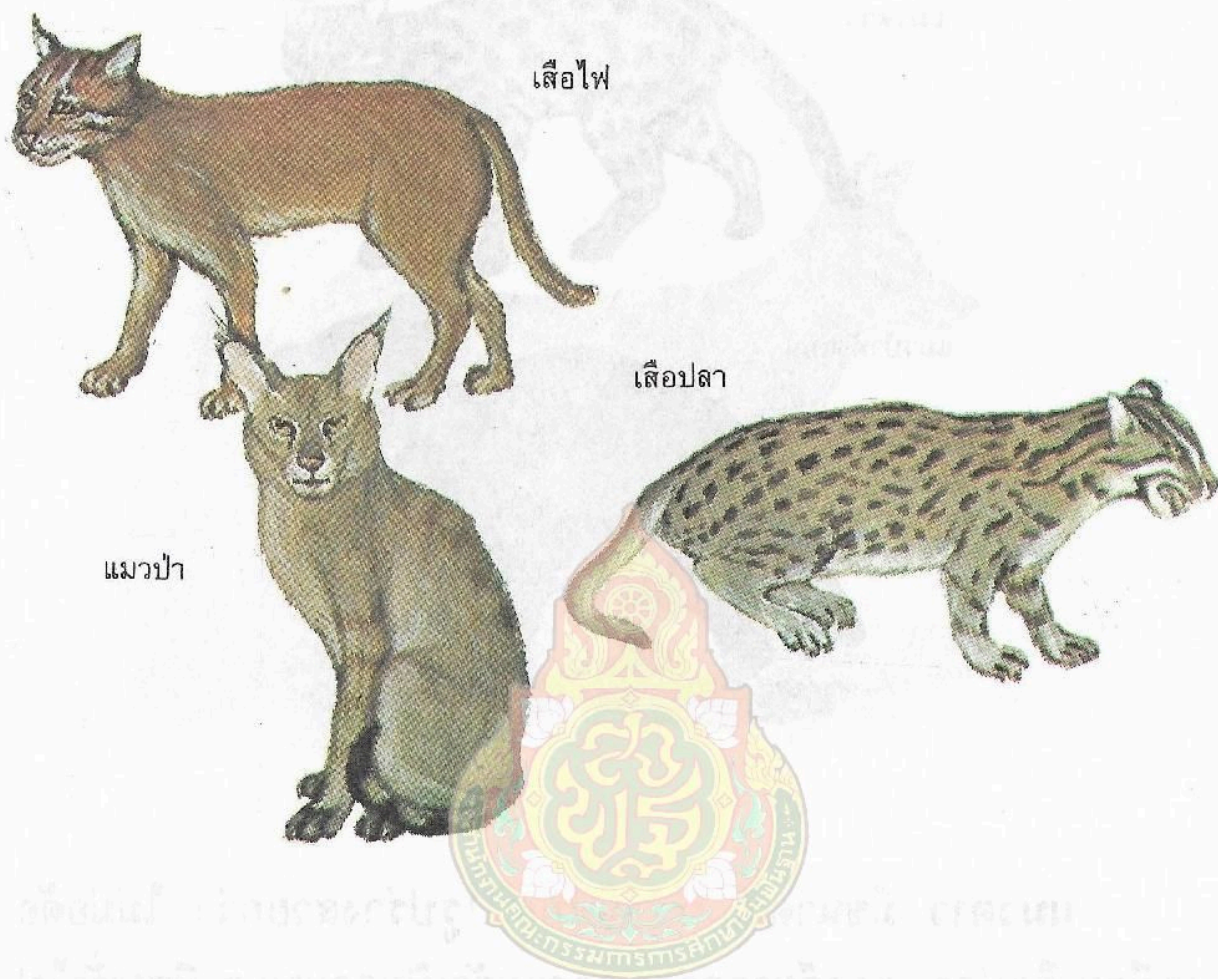
แมวลายหินอ่อน

เสือเล็กต่าง ๆ

เสือชนิดเล็กในประเทศไทยมีหลายชนิด บางทีเราก็มักเรียกกันว่าแมวป่าต่าง ๆ เพราะบางชนิดมีขนาดพอ ๆ กับแมวบ้าน เสือชนิดเล็กเหล่านี้มีกลองเสียงเล็ก ไม่สามารถจะร้องคำรามดัง “อาม อาม” อย่างเสือใหญ่ ได้แต่ร้องเสียงเล็ก ๆ เหมือนแมวเท่านั้น ชอบกินสัตว์เล็ก ๆ เช่น กระต่าย หนู นก กบ เขียด ปู ปลา เป็นอาหาร

เสือลายเมฆ มีขนาดเกือบเท่าเสือดาว มีลายเป็นก้อนใหญ่ ๆ ที่ไหล่และข้างตัวคล้ายก้อนเมฆ มีหางค่อนข้างยาวมาก เพราะมันชอบปีนขึ้นไปอยู่และหากินบนต้นไม้ มักพบทางภาคใต้มากกว่าภาคอื่น

แมวลายหินอ่อน ตัวเล็กกว่าเสือลายเมฆมาก บางตัวใหญ่กว่าแมวบ้าน ลายตามตัวเป็นลายเล็ก ๆ คล้ายกับลายหินอ่อน หางค่อนข้างยาว ชอบหากินสัตว์เล็ก ๆ ทั้งบนต้นไม้และบนพื้นดิน ไม่พบกันบ่อย แต่มีทั่วไปทุกภาค

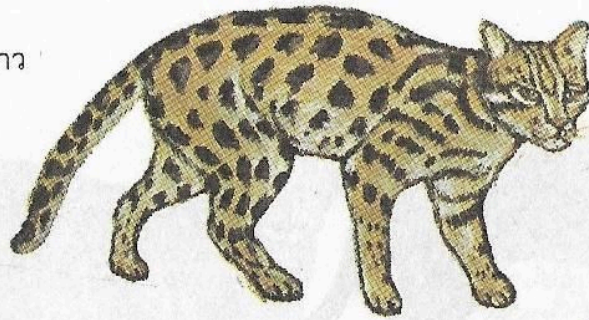

เสือไฟ มีขนาดเท่ากับสุนัขบ้าน ตามตัวเป็นสีน้ำตาลแกมแดง ไม่มีลาย ชอบไล่จับกินสัตว์เล็ก ๆ ตามพื้นดิน ไม่ชอบขึ้นหากินบนต้นไม้

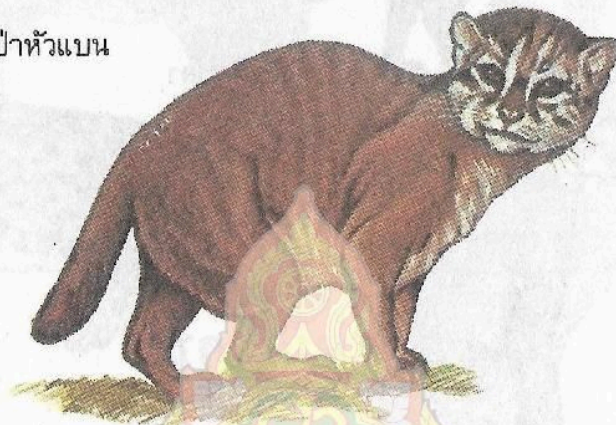
แมวป่า เวลาเล็ก ๆ ตามตัวมีลายบ้าง แต่พอโตขึ้นมาลายหายไปเกือบหมด คงมีลายที่ขาและที่หางเล็กน้อย ที่ปลายหูมีขนยาวสีดำ ๆ ชอบหากินสัตว์เล็กบนพื้นดินไม่ชอบขึ้นต้นไม้

เสือปลา รูปร่างม่อต้อหน้าสั้น ๆ หางค่อนข้างสั้น จุดตามตัวเป็นจุดสั้น ๆ ชอบหากินปูปลาและสัตว์เล็กตามริมบึงหนอง มักเข้าลักเปิดไก่อ่าวบ้านไปกิน

แมวดาว

แมวป่าหัวแบน

แมวดาว มีขนาดเล็กกว่าเสือปลา รูปร่างสวยงามกว่า ไม่มอดด้อยเหมือนเสือปลา หางก็ยาวกว่า จุดตามตัวเป็นจุดยาว ๆ มีชุมทั่วไปทุกภาค

แมวป่าหัวแบน ตามตัวสีน้ำตาล ไม่มีลาย หน้าของมันแบน ผิดกับแมวป่าอื่น ๆ ทั้งหมด หางสั้น มีหางปักชี้ได้

๐๐๐๐๐๐๐

หมาป่าในประเทศไทยมี ๒ ชนิด คือหมาจิ้งจอก และหมาใน
 หมาจิ้งจอก โตขนาดสุนัขบ้าน ขนตามตัวเป็นสีน้ำตาลแกมเหลือง
 ขนบนไหล่มีลายจาง ๆ คล้ายกับรูปอานม้า หางเป็นพวงใหญ่ ปลายหาง
 เป็นสีน้ำตาลแดง หางสั้นกว่าหางหมาใน กลางวันมันนอนในโพรงไม้
 หรือซอกหิน ออกหากินตอนเย็นและกลางคืน มักพบท่องเที่ยวหากิน
 ไปตัวเดียวหากินสัตว์เล็กต่าง ๆ และชอบเข้าลักกินอาหารข้างเต็นท์
 ในตอนแรนอนหลับกลางคืน บางทีก็ไปกันในหมู่พ่อแม่และลูก ๆ หาก
 มีหลายตัวเช่นนี้มันอาจช่วยกันไล่สัตว์ใหญ่เช่นกวางป่าก็ได้ เสียงมัน
 ร้องดัง “วื้อ วื้อ” คอยเรียกพวกพ้องของมันในตอนกลางคืน

หมาใน โตขนาดสุนัขบ้าน ขนตามตัวค่อนข้างแดง ปลายปากดำ
เท้าทั้งสี่ก็ดำ หางเป็นพวงยาวกว่าหางหมาจิ้งจอก ปลายหางดำ ขอร
ท้องเที่ยวหากินรวมกันเป็นฝูง จมูกดีมาก ตมกลิ้งตามรอยสัตว์ เช่น
กวาง เก้ง เรือยไป มันผลัดกันไล่จนสัตว์นั้นเหนื่อยอ่อนหมดแรง แล้วมัน
ก็ช่วยกันกระโดดเข้ากัดจนตาย แล้วแย่งกันกินเนื้อต่อไป หมาในชอบ
เยี่ยวรดตามใบไม้ในขณะมันตามรอยเหยื่อ กวางเวลาได้กลิ้งเยี่ยวของ
มันมักจะกลัวไม่กล้าวิ่งต่อไปแต่เที่ยววิ่งวนเวียนอยู่ไม่รู้จะไปทางไหน
จนกระทั่งฝูงหมาในโจนเข้ากัดกิน ทำให้ใคร ๆ เข้าใจผิดไปว่าเยี่ยว
หมาในเข้าตากวางทำให้กวางตาบอด

หมาในอาศัยนอนและออกลูกในโพรงดิน บางทีหมาในหลายแม่
ออกลูกรวมกันในโพรงเดียวกัน หมาในมีเต้านมมากถึง ๑๒ เต้า หรือ
๑๔ เต้า มากกว่าหมาจิ้งจอกและหมาบ้านซึ่งมีเพียง ๑๐ เต้า ฉะนั้น
หมาในจึงออกลูกดกกว่าหมาอื่น ๆ อาจออกครอกหนึ่งถึงสิบกว่าตัว
ก็ได้

หมีหมา หรือหมีคน

เป็นหมีขนาดเล็ก ขนของมันสั้นเกรียนทั่วทั้งตัว ที่บนสันจมูกและที่หน้าของมันสีขาว ๆ ไม่เป็นสีดำอย่างหมีควาย ที่หน้าคอของมันไม่เป็นรูปตัว วี (V) กว้าง ๆ แต่มีเป็นรูปตัว ยู (U) จนเกือบกลมเป็นตัวโอ (O)

ตัวเล็กเท่าสุนัข เขาจึงเรียกมันว่า หมีหมา บางคนเรียกว่า หมีคนเพราะมันชอบยืนสองขาเหมือนคนบ่อย ๆ

ปาก ฟัน และกรรไกรของหมีแข็งแรง มันสามารถกัดโพรงไม้แล้วก็เอามือล้วงเข้าไปเอาน้ำผึ้งและตัวผึ้ง ขนของหมีหนา ผึ่งต่อยไม่ค่อยถึงเนื้อของมัน หมีไม่ได้กินน้ำผึ้งทุกวัน มันได้กินอิมไปครั้งหนึ่งมันจะอิมทนไปได้ตั้งหลายวัน น้ำหวานของผึ้งเป็นยอดอาหาร มันจึงแข็งแรงมาก

หมีกินอาหารไม่ค่อยเลือก ลูกไม้มันก็ชอบ ทุเรียนสุกที่ป่าไหนก็มักพบหมีไปเที่ยววนเวียนอยู่เรื่อย ๆ

หมีควาย

เมื่อยืนขึ้นสูงสักระยะใหญ่
ของคนผู้ใหญ่ แต่ลำตัวของมัน
ใหญ่กว่าคนมาก ขนของมัน
สีดำเป็นขนเส้นยาว ๆ ทั่วทั้งตัว
ที่หน้าคอมีแถบสีขาวเป็นรูป
ตัววี (V) กว้าง ๆ อย่างชัดเจน
แถบขาวที่คอนี้ดูคล้ายกับลาย
ขาวที่ได้คอกวายเป็นใช้ไถนามาก
ชะรอยจะเนื่องจากแถบขาวนี้
กระมังเขาจึงเรียกมันว่าหมี-
ควาย หรือเขาจะเรียกมัน
เพราะว่ามันมีรูปร่างใหญ่กว่า
ชนิดอื่นก็อาจเป็นไปได้ นิสัยของ
หมีชนิดนี้คล้ายกับหมีคนมาก
หมีใช้มือและเล็บอันโค้ง
แหลมคมตบและขวานศัตรู ทำให้
เกิดแผลฉกรรจ์หลาย ๆ แผลได้
ง่าย มักกัดและถลกหนังหัว-
พรานที่ยิงมันเจ็บป่วย ๆ

ชอบกินน้ำผึ้งและลูกไม้
มาก ชอบเข้าบุงไร่ ลักกิน
แตงโม ข้าวโพด เวลามันนึก
ทุเรียนกินน้ำดูมาก เนื้อสัตว์
เน่า ๆ มันก็ชอบกิน บางครั้ง
เที่ยวพลิกก้อนหินและขอนไม้
เพื่อหาแมลงกิน

ชะมดแผงหางปล้อง

ชะมดต่าง ๆ

ชะมดต่าง ๆ ผิดกับสัตว์อื่นที่มีต่อมน้ำนม ๆ ที่ด้านหน้าของรูกัน
ชะมดทุกชนิดมีหางเป็นปล้องดำขาว แต่ในอ๊เหินหางไม่เป็นปล้องดำขาว
คนไทยชอบเลี้ยงชะมดไว้เพื่อเก็บเอาน้ำกลื่นนม ๆ จากต่อมนี
ไปขายตามร้านยาแผนโบราณสำหรับใช้เข้ายา คนเลี้ยงเขาเอาหลัก
ปักไว้ที่ตรงกลางกรง ชะมดจะเช็ดน้ำนม ๆ ไว้ที่หลักนี้ เจ้าของจะถอด
เอาหลักนี้ไปเช็ดเพื่อเก็บน้ำนมรวม ๆ ไว้ขาย น้ำนมนี้ชาวบ้านมักเรียก
ว่า “ชะมดเช็ด”

ชะมดในเมืองไทยมี ๓ ชนิด

ชะมดแผงหางปล้อง เป็นชะมดชนิดใหญ่ มีขนบนสันคอและ
สันหลังเป็นขนยาวสีดำ ซึ่งเวลามันตื่นตกใจขนนี้จะตั้งชันเป็นแผง ที่
หางมีปล้องขาว ๆ รอบหางหลายปล้อง ที่ด้านข้างของตัวและบนตะโพก
ลายเลอะ ๆ ไม่เป็นจุดดำ ๆ ชัดเจน

ชะมดแผงสันหางดำ

ชะมดแผง สันหางดำ เป็นชะมดชนิดใหญ่และมีขนแผงบนคอ เหมือนกับชนิดก่อน บนสันหางเป็นแถบสีดำลงไปตลอดหาง วงขาว ๆ ที่หางจึงวนไปไม่รอบหาง นอกจากนี้มันมีจุดดำ ๆ ตามข้างตัวเป็นจุดใหญ่ ๆ ชัดมาก

ชะมดขีด

ชะมดขีด เป็นชะมดชนิดเล็ก ไม่มีขนแผงสีดำบนคอและหลัง มีเส้นดำเล็ก ๆ ๕ เส้นบนหลัง ข้างตัวเป็นจุดดำ ๆ เป็นแถว ๆ หางเป็นปล้องขาวดำ ส่วนปลายของหางเป็นสีขาวยาว

ชะมดทุกชนิดชอบหากินสัตว์เล็ก ๆ มันหากินทั้งบนต้นไม้และบนพื้นดิน และมักชอบเข้าไปลักเปิดไก่ในเล้ากิน ลูกไม้ต่าง ๆ มันก็ชอบกิน มีอยู่ทั่วไปทุกภาคของประเทศไทย

ชะมดแอบนอนในซอกโพรงมืดในเวลากลางวัน บางทีก็แอบนอนในยุ้งข้าวเปลือกหรือบนเพดานบ้าน แล้วออกหากินในเวลากลางคืน บางทีก็ออกมาลักกินเปิดไก่ของเจ้าของบ้านในบ้านนั้น

อีเห็นธรรมดา

อีเห็นต่าง ๆ

อีเห็นในประเทศไทยมีหลายชนิด ผิดกับชะมดที่หางของอีเห็นทุกชนิดไม่เป็นปล้องดำขาว และไม่มี “ต่อมชะมดเช็ด” ที่ข้างก้นอย่างในชะมด

อีเห็นธรรมดา ผิดกับอีเห็นชนิดอื่น ๆ ที่มีจุดดำ ๆ ที่ข้างตัว มีแถบขาวที่หน้าผากคล้ายหน้ากากของอาแซลลูแปง

อีเห็นหน้าขาว

อีเห็นสองชนิดนี้ ชอบหากินสัตว์เล็ก ๆ ทั้งบนต้นไม้และบนดินเลย มันมีหน้ากากขาวคล้ายชนิดก่อนเหมือนกัน

อีเห็นหน้าขาวนี้มีหลายสี บางตัวสีนวลขาวเกือบทั้งตัว บางตัวสีดำเกือบทั้งตัวยกเว้นแต่ที่หน้าผากขาว

อีเห็นสองชนิดนี้ ชอบหากินสัตว์เล็ก ๆ ทั้งบนต้นไม้และบนดิน ชอบซ่อนตัวนอนตามยุงข้าวและตามมุมมืด แล้วออกลักเปิดไถ่ของชาวบ้านกินในตอนกลางคืน ลูกไม้สุก ๆ มันก็ชอบกิน ชอบลักกินสับปะรดสุก ๆ เก่ง

อิเห็นลายพาด มีลายดำใหญ่ ๆ พาดข้ามหลัง ชอบหากินสัตว์เล็ก แมลงและลูกไม้กินทั้งบนต้นไม้และพื้นดิน หายาก พบทางบักซ์ได้ ไม่ลักเปิดไก่อชาวบ้าน

อิเห็นเครือ ชนิดนี้มีลาย ๓ แถวบนหลัง แต่ไม่มีจุดลายตามข้างตัว ปากค่อนข้างแหลม มีเส้นขาวบนจมูก ปลายหูมักเป็นหนังสีขาว แต่ทางบักซ์ได้ปลายหูมักดำ อิเห็นชนิดนี้ชอบหากินสัตว์เล็ก ๆ บนต้นไม้ บางทีก็หากินตามพื้นดิน ลูกไม้สุกก็นกิน ชนิดนี้ไม่มีใครลักเปิดไก่อชาวบ้าน

อิเห็นน้ำ เป็นอิเห็นที่ธรรมชาติดัดแปลงอวัยวะให้หากินสัตว์ในน้ำ เช่น กุ้ง ปลา ตามริมคลองและบึงหนอง มีหนวดขาวเป็นเส้นแข็งยาว ๆ อย่างกับหนวดแมวน้ำ มีแผ่นพังผืดระหว่างนิ้วเท้าสำหรับให้ว่ายน้ำได้ดี หางสั้นราว ๑ คืบ พบตามป่าริมคลองและแม่น้ำทางบักซ์ได้

หมีขอ

หมีขอ ตัวใหญ่กว่าชนิดอื่น ๆ สีค่อนข้างดำ มีขนขาวแซม หางยาว มันสามารถใช้หางเกี่ยวพันโหนห้อยตัวของมันคล้ายกับเป็นมือที่ห้าอีกมือหนึ่ง ชอบหากินสัตว์เล็ก ๆ และลูกไม้บนต้นไม้

ชะมดเปล่ง

ชะมดเปล่งคล้ายกับชะมดตัวจริงที่มีหางเป็นปล้องดำขาว มักพบทางป่าชื้นใต้มากกว่าทางภาคอื่น เป็นสัตว์ในวงศ์เดียวกับชะมดอีเห็น

ชะมดเปล่งลายแถบ มีขนาดเล็กกว่าอีเห็นมาก เล็กกว่าพังพอน ตัวเรียวยาว มีจุดดำใหญ่ ๆ ตามตัว จุดดำ ๆ นี้ มักเชื่อมต่อกันเป็นแถบ พาดข้ามหลัง หางของมันยาวใหญ่ มีปล้องดำขาว ๗ ปล้อง ขาทั้งสี่สั้น เวลามันเดินวิ่ง จึงดูคล้ายกับงูตัวลาย ๆ เลื้อยไป ชอบหาสัตว์เล็ก ๆ เช่น นก ลูกนก กระรอก กิ้งก่า ภูบงตันไม้กินเป็นอาหาร เป็นสัตว์ที่เคลื่อนไหวแคล่วคล่องว่องไวและกัดเหยื่อได้รวดเร็วมาก หายาก

ชะมดแปลงลายจุด ดูคล้ายกับชนิดก่อน แต่จุดดำไม่ต่อเนื่องกัน
และไม่เป็นแผ่นข้ามหลัง หางเป็นปล้องดำขาว ๙ ปล้อง นิ้วยคล้าย
ชนิดก่อน หายากกว่าชนิดก่อน

๐๐๐๐๐๐

พังพอน

พังพอนใคร ๆ ก็รู้จัก เพราะนักเล่นกลเขาชอบเอามาให้มันแสดง กัดสู้กับงูเห่าให้คนดูตามตลาดนัดบ่อย ๆ เนื่องจากมันชอบกัดกินงูทั้งที่มีพิษและไม่มีพิษ จึงทำให้ใคร ๆ เข้าใจผิดคิดว่า พังพอนมีกำลังภายใน ป้องกันพิษงูได้ บางคนก็เล่ากันเป็นตลกเป็นตะว่า พอพังพอนถูกงูกัด พังพอนจะวิ่งไปกินใบยาเพื่อถอนพิษงู มันจึงไม่ตาย เหล่านี้เป็นความเข้าใจผิดทั้งสิ้น หากพังพอนถูกงูกัดจริง ๆ เขาก็ตายด้วยพิษงูเหมือนกับสัตว์อื่น ๆ

ความจริงฟังพอนสู้ได้ก็เพราะความว่องไวของมัน ความตื่นตัว
ทำให้ขนของมันพองออก ทำให้ตัวของมันดูโตขึ้น พองจนกลสมัน
กระโดดหลบไปมา งามักจะฉกถูกแต่ปลายขนของมันเท่านั้น แต่พองจน
หัวต่ำลงมา ฟังพอนจึงได้โอกาสเข้ากัดท้ายทอยงู หรือมีจะนั้นมันวิ่ง
วนเวียนไปรอบงูจนงูหันตัวตามไม่ทัน มันก็โดดเข้ากัดท้ายทอยเลย
ฟันเขี้ยวฟังพอนแหลมคมมาก กัดที่สองทีงูก็มักคอหักตายหมดฤทธิ์
ไปเลย

ฟังพอนชอบหากินสัตว์เล็กตลอดจนแมลง มันชอบกินหนูมากกว่า
เหยื่ออื่น ๆ มันมักหากินทั้งกลางวันและกลางคืน เราจึงมักเห็นมันวิ่ง
ตัวยาว ๆ ไปตามพื้นดิน และวิ่งข้ามทางบ่อย ๆ ในเวลากลางวัน มันมี
จมูกดีมาก มันดมกลิ่นตามเหยื่อไปถึงรู แล้วก็เอาเท้าขุดตามเข้าไป
คาบเหยื่อในรูก็ได้

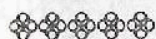
ฟังพอนในประเทศไทยมี ๒ ชนิด

ฟังพอนธรรมดา เป็นฟังพอนขนาดเล็ก ยาวจากหัวถึงโคนหาง
ราว ๓๐ ซม. หางยาวราว ๒๐ ซม. ขนแต่ละเส้นเป็นปล้องขาวดำ
จึงทำให้ดูมันมีขนขาวดำลายไปหมดทั้งตัว หูกลมสั้นเพราะมันมุดหัว
เข้าไปในรูเล็ก ๆ บ่อย ๆ

พังพอนกินปู

พังพอนกินปู เป็นพังพอนขนาดใหญ่กว่าพังพอนธรรมดา
มีแถบสีขาวที่ข้างคอเป็นเครื่องหมาย พังพอนชนิดนี้ชอบหากินปูปลา
หอยตามริมน้ำ พบบ่อยทางภาคใต้

เพียงพอนขาว

เพียงพอนได้ก้อขาว

เพียงพอนสันหลังขาว

เพียงพอน (วีเซล)

เพียงพอนมีรูปร่างคล้ายพังพอน แต่มีขนาดเล็กกว่า ตัวยาวเรียวกว่าพังพอนมาก ขาสั้น หางค่อนข้างยาว เวลามันเดินตัวของมันเรียบไปบนพื้นดูคล้ายกับว่ามันลอยไปบนพื้น เป็นสัตว์ที่ว่องไว ดุมาก กระโดดกัดอะไร ๆ ได้รวดเร็ว

เพียงพอนเป็นสัตว์ที่ดุร้าย พุงเข้ากัดสัตว์เล็กต่าง ๆ ด้วยฟันเขี้ยว อันแหลมคมอย่างสายฟ้าแลบ โดยแทบไม่เลือกหน้าว่าจะเป็นสัตว์อะไร กลางวันนอนในโพรงไม้

เพียงพอนมีในประเทศไทย ๓ ชนิด แต่ทุกชนิดหายาก นาน ๆ พบสักครั้ง

เพียงพอนขาว ชนิดนี้ตัวสีค่อนข้างขาวเรื่อ ๆ หัวสีขาว

เพียงพอนคอกขาว ชนิดมีตัวสีน้ำตาลอ่อน จมูกปากและใต้คอสีขาว

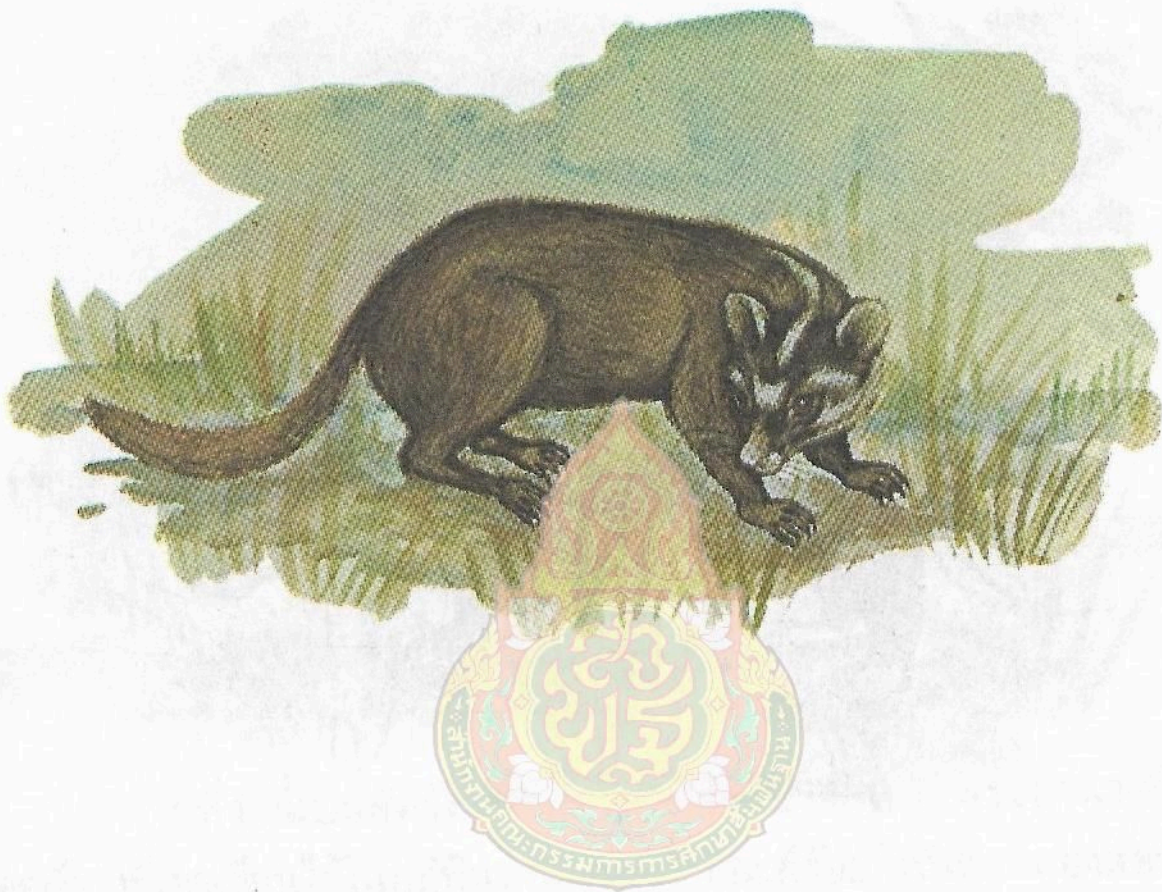
เพียงพอนเส้นหลังขาว ชนิดนี้หัวตัวสีน้ำตาล เว้นแต่ที่ใต้คางและคอเป็นสีขาว ที่บนคอและบนสันหลังมีเส้นสีขาว

หมาไม้

หมาไม้ มีรูปร่างและขนาดดูเผิน ๆ คล้ายไปทางอีเห็น แต่สีสัน ผิดกันไกลมาก ตัวค่อนข้างยาว สีทั่ว ๆ ไปทั้งตัว เป็นสีน้ำตาลอ่อน แกมเหลือง แต่ส่วนบนของหัวปลายเท้าทั้งสี่และหางเป็นสีดำแกมน้ำตาล ได้คอมีสีขาวเหลืองมากกว่าส่วนอื่น ๆ ของตัว ขาของมันยาวกว่าขาอีเห็นเล็กน้อย ดูมันวิ่งไปบนกิ่งไม้แคล่วคล่องว่องไวอย่างกับกระรอก

หมาไม่วิ่งและเที่ยวหา จับสัตว์เล็กสัตว์น้อยบนต้นไม้กิน เช่น นก ลูกนก ไช้ นก กระรอก ลูกกระรอก กิ้งก่า งู หรือสัตว์เล็กอะไร ที่มันพอจะจับได้ มันกินไม่เลือก นอกจากสัตว์เล็ก ๆ บนต้นไม้แล้ว มันยังชอบลงจับสัตว์เล็ก ๆ บนพื้นดิน เช่น หนู กระต่ายป่า ไก่ป่า ไก่ฟ้า หรือนกตามพื้นดินก็มักถูกมันไล่จับกิน แมลงบางอย่างมันก็ชอบกิน ถ้ามันหาเนื้อสด ๆ กินไม่ได้ เนื้อเน่า ๆ มันก็กินด้วยเหมือนกัน นอกจากพวกเนื้อแล้ว ลูกไม้ต่าง ๆ มันก็ชอบกิน เกสรดอกไม้หวาน ๆ บางอย่าง มันก็ชอบกิน นิยายเช่นนี้ ผิดไปจากอีเห็นมาก

หมาหิ้ง

เป็นสัตว์ขนาดเล็กกว่าแมวมาก สีทั่วไปน้ำตาลคล้ำ ๆ มีลายเป็นแถบขาว ที่บนสันจมูกข้างแก้มและเป็นแสงขาวไปบนหัว บนคอ ทำให้หน้าตาของมันสวยงามน่าดู เล็บเท้าหน้าโค้งยาวกว่าเล็บเท้าหลัง มีไว้สำหรับขุดดินหาไส้เดือนและหัวเหว หัวฝักกิน จมูกของมันเก๋ลิ้งและดูล้ายไปทางจมูกของหมาหิ้ง มันใช้จมูกของมันขุดดินหาอาหารเหมือนกัน มันมีนิสัยดุเห็นสัตว์เล็กก็พุ่งเข้ากัดกินเป็นอาหารไม่เลือก ที่ข้างกันมีต่อมสำหรับพ่นน้ำเหม็นไล่ศัตรูเมื่อศัตรูวิ่งตามเข้ามาใกล้ตัว

หมูหริ่ง

เป็นสัตว์ขนาดเล็กหมุย่อม ๆ มีปลายจมูกแบบเดียวกับปลายจมูกของหมู สำหรับขุดดินกินไส้เดือนและตัวด้วงและหัวเผือกหัวมันกิน มันมีตีนผิดจากหมู คือมีเล็บโค้งยาวแหลมสำหรับขุดหาอาหารใต้ดิน

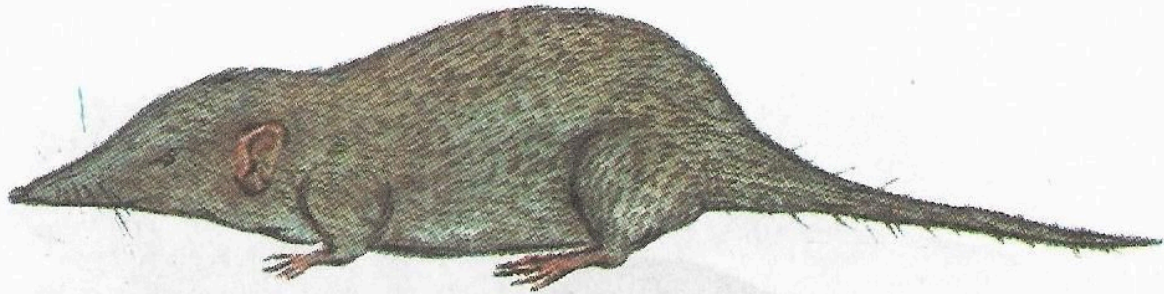
ชอบนอนในโพรงดินใหญ่ ๆ ที่มันใช้เล็บของมันขุดเอง มีอยู่ตามป่าทั่วไปทุกภาค

นาก

นากที่ว่าเป็นสัตว์สี่เท้าเลี้ยงลูกด้วยนม ผิดจากพระยานาคซึ่งถูกสร้างขึ้นในปฏิทินว่านาคให้น้ำปีละก็ร้อยก็พันห้า สองสัตว์นี้ตัวสะกดผิดกัน

นากเป็นสัตว์สี่เท้าที่ดำน้ำไล่จับปลา กินเท้าทั้งสี่มีแผ่นพังผืดซึ่งระหว่างนิ้วคล้ายตีนเป็ด เล็บแหลมคล้ายเล็บไก่ (มีชนิดเดียวที่เล็บสั้นคล้ายเล็บคน) หางยาว โคนหางมีกล้ามเนื้อใหญ่ สำหรับใช้ว่ายน้ำได้เร็ว มีฟันเขี้ยวแหลมคมสำหรับจับคาบปลาไม่ให้หลุด เวลามันขึ้นมาบนบกบางที่มันชอบยืนตัวตรงขึ้นบนสองขาหลังโดยใช้หางยันไว้ข้างหลัง เวลาจับมาเลี้ยง มันชอบเรียกเจ้าของขอปลา กินเวลามันหิว พอกินอิ่มแล้วก็นอนกลิ้งเกลือกไปมา ชอบนอนหงายเหมือนคน มีนิสัยขี้คัน เอามือเท้าเกาและเอาหลังไปถูอะไรบ่อย ๆ

หนูผีบ้าน

หนูผีดูเผิน ๆ คล้ายหนู แต่ปากแหลม ไม่มีฟันแทะถูใหญ่ข้างหน้า อย่างหนูธรรมดา ตัวสีเทาดำ ๆ ขนาดใหญ่กว่าหนูถีบจักรเล็กน้อย หนูผีตัวผู้มีต่อมน้ำหมิ่นที่ข้างตัว

หนูผีชอบนอนตามรูและซอกมืด ๆ ตามข้างบ้าน ออกหากินตามพื้นครัวเวลาที่คนปิดไฟนอนหมดแล้ว มันชอบจับแมลงสาบกินมากกว่าแมลงอื่น เศษอาหารต่าง ๆ มันก็กิน เวลาเราเปิดไฟมันตกใจ มันวิ่งหนี และร้องเสียงจืด ๆ ๆ ๆ ไปหาที่ซ่อน

หนูผีไม่กัดแทะทำลายสิ่งของเหมือนหนูต่าง ๆ เพราะมันไม่มีฟันแทะ

ถ้าเราปิดตู้อาหารไม่สนิท หนูผีอาจลงไปกินเศษอาหารในตู้ ทำให้อะไร ๆ ในตู้มีกลิ่นเหม็นเขียวได้ นอกจากโทษเพียงเล็กน้อยเท่านั้นแล้ว หนูผีทำประโยชน์ให้เรามาก หนูผีช่วยกัดกินแมลงสาบ ทำลายแมลงสาบไม่ให้มากขึ้น ประโยชน์ที่ดีกว่านี้คือ ถ้าหนูผีอยู่และหากินที่บ้านไหน หนูชนิดอื่น ๆ เกลียดหนูผี ไม่ชอบกลิ่นหนูผี หนูอื่น ๆ จะหนีไปอยู่บ้านอื่นหรือที่อื่นหมดไป

หนูผีป่า มีหลายชนิด โดยมากมักมีหางสั้น บางชนิดมีหางยาว
 หนูผีจิ๋ว มีขนาดเล็กมาก เล็กจนสามารถคลานลอดเข้าออก
 ลวดตาข่ายที่ใช้ดักหนู การดักสัตว์นี้จึงต้องดักด้วยหีบที่บีบ มืออยู่ตามป่า
 หลายภาค กินแมลงเป็นอาหาร

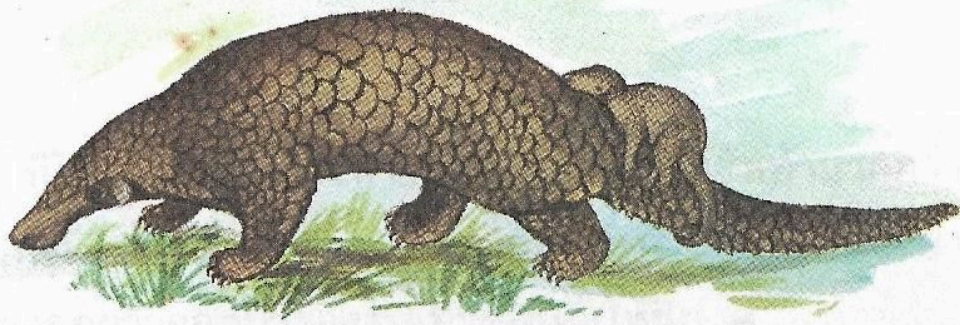

ตุ๋น

รูปร่างคล้ายไปทางหนูผี ที่เราเห็นกันบ่อย ๆ ตามบ้าน ตัวสี
สวาดแกมดำทั่วทั้งตัว ตัวยาวราว ๑๐ ซม. หางสั้นจนเกือบเรียกได้ว่า
ไม่มีหาง ไม่มีพินหน้าแหลมคมอย่างพินอื่น คือไม่มีพินทะ มีเท้าหน้า
ใหญ่มาก เท้าหน้าใหญ่กว่าเท้าหลัง มีเล็บหน้าใหญ่มากข้างละ ๕ นิ้ว
ตุ๋นชอบขุดเป็นรูโพร่งไปตามใต้ผิวดิน ไม่ลึกจากผิวดินมากนัก จึงมัก
เห็นเป็นทางคดเคี้ยวไปตามผิวดินอย่างกับทางของไส้เดือนยักษ์ได้อย่าง
ชัดเจน มันไม่ขุดดินขึ้นมากองไว้บนดินเป็นฝาชีครอบอย่างในอันเล็ก

ตุ๋นไม่มีพินทะอย่างพินอื่น ตุ๋นไม่ได้ใช้พินในการขุดอุโมงค์ ใช้แต่
เท้าหน้าขุดขุดดิน จึงมีเท้าหน้าแข็งแรง ช่วงขาสั้น ฝ่าเท้าใหญ่ เล็บยาว
ทั้งห้านิ้ว เพื่อให้สะดวกแก่การขุด ตุ๋นไม่กินรากหรือหัวผักหญ้า กินแต่
ตัวไส้เดือนและตัวหนอนหรือตัวอะไรก็ได้ดินที่มันบังเอิญขุดไปพบเข้า

นิ่มหรือลิ้น

นิ่มหรือลิ้นเป็นสัตว์สี่เท้าที่เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดเดียวที่มีรูปร่างคล้ายหมี และมีเกล็ดแข็ง ๆ คลุมอยู่แทบทั่วตัว ยกเว้นแต่ที่แก้มและที่ใต้ท้อง ระหว่างเกล็ดแต่ละเกล็ดมีขนอยู่ ๒ - ๓ เส้น

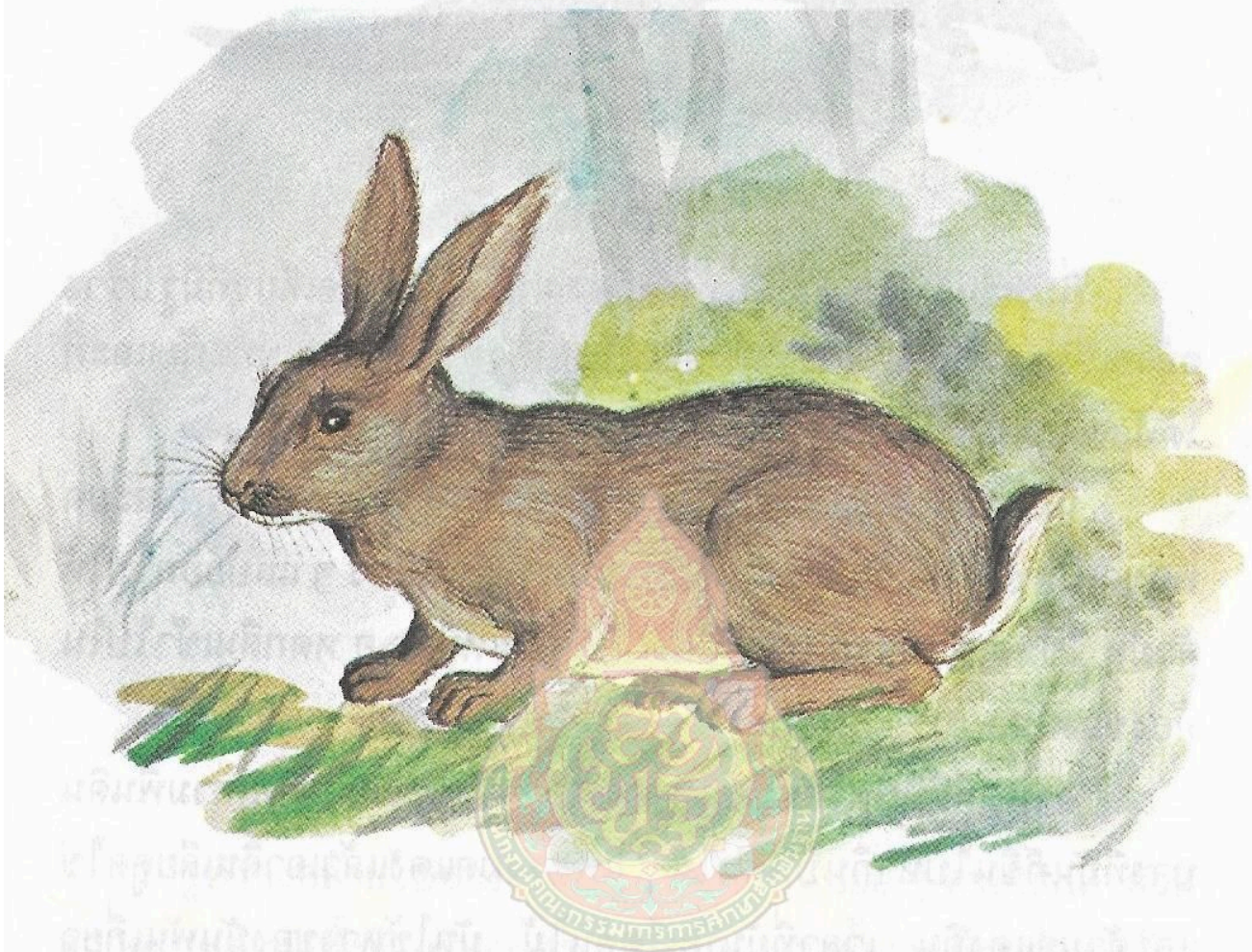
นิ่มหรือลิ้น มีเล็บยาวโค้งแหลมสำหรับขุดคุ้ยรังปลวกและมด พอขุดเป็นช่องได้แล้วก็เอาลิ้นอันยาวและมีน้ำเหนียว ๆ แลบอกไปให้ตัวมด ไช้มด ตัวปลวก และไช้ปลวกติดลิ้นเหนียว ๆ หดกลืนเข้าไปในท้องของมัน

ตามปกตินิ่มหรือลิ้นชอบหากินตามรังมดและปลวกตามพื้นดิน บางทีมันก็ขึ้นไปหากินบนต้นไม้ แหกระวังมดแดงแล้วเอาลิ้นเลียดูไช้และตัวมดแดงกิน เวลาที่มันปีนไต่ต้นไม้ มันใช้หางของมันพันเกี่ยวห้อยตัวได้คล้ายกับว่าหางเป็นมือพิเศษอีกมือหนึ่ง

นิ่มหรือลิ้นชอบนอนในโพรงไม้หรือโพรงดิน

มันออกลูกครั้งละตัว กินนมแม่ซึ่งอยู่ที่ใกล้รักแร้ข้างละเต้า เวลาแม่ของมันไปหากิน มันมักให้ลูกของมันเกาะไปบนโคนหาง

นิ่มหรือลิ้นป้องกันตัวเองไม่ให้สัตว์อื่นทำร้าย โดยมันขดตัวของมัน เอาหัวไว้ข้างในเอาหางพันไว้ข้างนอก หากมันมีลูกมันจะเอาลูกของมันไว้ทางด้านใน เวลามันม้วนตัวกลมเช่นนี้ ใคร ๆ จึงต้องให้ตัวของมันคลายออกได้ยากมาก หากเราทิ้งมันไว้เฉย ๆ สักครู่มันก็นิ่งว่าปลอดภัย มันก็คลายตัวออกเดินหนี มีอยู่ทั่วไปทุกภาคของประเทศไทย

กระต่ายป่า

กระต่ายใคร ๆ ก็รู้จัก แต่กระต่ายป่ามีส่วนตะโพกและยาวกว่ากระต่ายบ้าน เพราะมันต้องใช้เท้าวิ่งหนีภัยอยู่บ่อย ๆ เอะอะก็ต้องวิ่งหนีไววก่อนแบบกระต่ายตื่นตูม

ฟันแทะของกระต่ายทุกชนิด ผิดจากฟันแทะของสัตว์แทะอื่น ๆ เช่น หนู กระรอก และเม่น เพราะฟันแทะของสัตว์อื่นมีเพียงแถวเดียวสองซี่ แต่ฟันแทะของกระต่ายแถวบนมีสองแถว แถวละสองซี่ซ้อนกันอยู่ แถวหลังซี่เล็กกว่าแถวหน้า

ที่ได้ผ่าเท้าของกระต่ายมีขนงอระหว่างอุ้งเท้ามากกว่าในสัตว์อื่น ๆ ทั้งนี้เพราะมันต้องวิ่งมากและต้องวิ่งหรือเดินไม่ให้มีเสียง ฉะนั้นจึงมีขนงอกยาวออกมารองรับเท้าของมันให้นิ่ม

ขนตามตัวทั่ว ๆ ไปเป็นสีน้ำตาล มีสีน้ำตาลแก่สีเทาและสีดำเป็นลายเลอะ ๆ สีจางทางใต้ท้อง หากมันนอนอยู่เฉย ๆ ที่รังหรือโพรงตามพงหญ้า เรามักจะมองมันไม่ใคร่เห็น จะเห็นก็ตอนมันกระโดดหนีโฮยง ๆ ออกไป

เวลามันจะออกลูก แม่กระต่ายปากัดขนของตนเองออกกรองรังให้อ่อนนุ่ม มีลูกครั้งละ ๑ - ๒ ตัว ลูกกระต่ายป่าเกิดออกมาก็ลืมตาได้ และภายในวันรุ่งขึ้นมันก็รู้จักวิ่งหนีศัตรูได้

ตาของกระต่ายป่าสะท้อนแสงไฟฉายมาก เวลามันเห็นแสงไฟมันมักเหลียวกลับมาดู บางทีก็นั่งยกเท้าหน้าขึ้นดู เหมือนกับสุนัขที่สอนให้นั่ง โดยเหตุนี้มันจึงมักถูกคนใจร้ายส่องไฟยิงกันมาก

กระต่ายป่ามีศัตรูอยู่รอบด้าน นอกจากนั้นมันมักถูกคนชอบส่องไฟยิงกลางคืน กลางวันยังถูกไล่ต้อนให้เข้าติดรั้ว สัตว์ร้ายต่าง ๆ เช่น แมวป่าต่าง ๆ หมาจิ้งจอก หมาใน ชะมด อีเห็น และสัตว์กินเนื้ออื่น ๆ ทุกชนิด รวมทั้งงูใหญ่ ๆ ก็ชอบกินมัน

กระต่ายป่าไม่ชอบอยู่ตามป่าดงดิบ ฉะนั้นกระต่ายป่าจึงไม่มีทางปักชำได้ ซึ่งส่วนมากเป็นป่าดงดิบที่บและฝนตกมาก แต่มีในภาคอื่นทุกภาคของประเทศไทย

เม่น

เม่นใคร ๆ ก็รู้จัก เพราะขนของมันเป็นหนามแหลมเกือบทั่วตัว มันมีขนเป็นหนามแหลม ๆ ไว้สำหรับป้องกันตัว ชาวบ้านมักเชื่อกันผิด ๆ ว่าเม่นสามารถสลัดขนให้ไปที่มึงแมงศัตรู หรือสลัดขนให้ไปที่มิดาใคร ๆ ก็ได้ แต่ความจริงเม่นไม่สามารถสลัดขนไปดำใคร ๆ ห่างตัวออกไปได้

วิธีป้องกันตัวของเม่นก็คือ มันจะพยายามวิ่งหนีศัตรูไปก่อน หากมันถูกไล่จวนตัวมันจะหยุดกึก ปล่อยให้ศัตรูถล่มเข้าไปชนหนามแหลมของมันเอง

เม่นบางตัวไม่กลัวเสือมีคนเดียวเห็นเสือดาวกินน้ำอยู่ที่น้ำซับน้อย ๆ เม่นหิวน้ำลงมาจะกินน้ำเห็นเสือกินน้ำอยู่ เม่นก็เดินถอยหลังเข้าไปหาเสือดาว เสือดาวต้องถอยหนีหลีกทางให้มันเข้าไปกินน้ำ

เม่นฟันแข็งแรงมาก ชอบกัดกระดูกสัตว์ที่ตายแล้วกิน งาช้างเม่นก็ยังแทะกินแห้วไปมาก ๆ ก็มี

เม่นนอนในเวลากลางวันในโพรงดินหรือซอกหิน ออกหากิน
หัวเผือก มัน หน่อไม้ ในเวลากลางคืน

เสือโคร่งและเสือดาวที่ไล่ตะครุบเม่นมักถลံเข้าไปถูกขนเม่น
ตำเอาที่หน้าและที่หน้าอกเป็นบาดแผลสาหัสเนื่อง ๆ เสือบางตัวบาดเจ็บ
ถึงกับตายก็มี เสือบางตัวเผลอเอามือตะปบจะจับเม่น ก็ถูกขนเม่นตำมือ
ทะลุ ทำให้มันเจ็บเดินไปไหนไม่ได้ สุนัขที่วิ่งไล่เม่นก็เคยวิ่งถลံเข้าไปชน
ให้ขนเม่นตำบาดเจ็บสาหัสเนื่อง ๆ

ลูกเม่นเวลาออกจากท้องแม่ใหม่ ๆ ขนสั้น และอ่อน ไม่แข็ง
เม่นในประเทศไทยมี ๒ ชนิด คือ

เม่นใหญ่ มีขนาดตัวใหญ่เท่าสุนัขแต่ขาสั้นกว่า หางชนิดนี้สั้น
แต่ขนหางกลวง มันสั่นหางชูศัตรูได้ดังกราว ๆ

เม่นหางพวง มีขนาดเท่าแมว หางยาว โคนหางเป็นเกล็ดหุ้ม
ปลายหางเป็นขนเม่นสั้นอ่อน ๆ ยาว ๆ ดูเป็นพวง

เม่นหางพวง

อันเล็ก

เป็นสัตว์ที่อยู่และหากินแต่ในรูอุโมงค์ที่มันขุดไปตามใต้พื้นดิน ตัวโตเท่าหนูตัวใหญ่ ๆ ขนยาวอ่อนนุ่มมาก สีवादแก่ ๆ ทัวทั้งตัว หางสั้น และไม่มีขน ตาเป็นจุดดำเล็ก ๆ ทั้งนี้เพราะสัตว์นี้อยู่แต่ในรูมืด ๆ ไม่ได้ใช้ ตาดูอะไร ตาจึงเสื่อมสภาพเล็กลง หูก็เช่นเดียวกัน เมื่อมันไม่ต้องใช้หู ในการฟังอย่างสัตว์บนพื้นดิน และมันต้องเดินไปมาในรูอุโมงค์แคบ ๆ หูจึงกลมและสั้นจมอยู่แต่ในขน

ฟันหน้าของอันยาวใหญ่และคมมาก มันใช้ฟันหน้าอันยาวใหญ่นี้ ในการแทะกัดอะไร ๆ ในขณะที่มันขุดรูอุโมงค์ไปตามใต้ดิน

ขาทั้งสี่สั้น แต่แข็งแรง ขาหน้าไม่ใหญ่อย่างขาหน้าของตุ่น ชอบกินรากไม้ หัวผักหัวหญ้า หัวเผือกมันที่มันบังเอิญขุดอุโมงค์

ไปพบ

อันใหญ่

มีอันอีกชนิดหนึ่งตัวโตกว่าอันเล็กมาก โตเกือบเท่าแมว ชอบขุดรูเป็นโพรงอยู่ตามใต้กอไผ่ อาศัยแทะกินเหง้าไผ่และรากไผ่ สีตัวของอันใหญ่นี้ไม่เป็นสีสวาดแก่ ๆ อย่างอันเล็ก แต่เป็นสีน้ำตาลแกมเหลือง ๆ ตัวยาวจากหัวถึงโคนหางราว ๓๕ ซม. หางไม่มีขน ยาวราว ๑๐ ซม. พื้นหน้าของมันใหญ่และแหลมคมมาก เพราะมันต้องแทะเหง้าไผ่แข็ง ๆ กินอยู่เรื่อย ๆ หูของมันก็เล็กสั้นอย่างเดียวกับหูของอันเล็ก

อันใหญ่ ชอบทำโพรงเป็นห้อง ๆ ใต้กอไผ่หลายห้อง มีห้องเลี้ยงลูก ห้องนอน บางห้องคล้ายจะเป็นห้องนั่งเล่นหรือห้องรับแขก ยิ่งอยู่นาน จำนวนห้องและความกว้างของห้องก็ยิ่งมากขึ้น ต้นไผ่เมื่อถูกอันกัดกินเหง้ามาก ๆ ก็จะเริ่มเฉาลง อันก็จะย้ายไปกัดกินและทำโพรงอยู่ใต้กอไผ่กอใหม่ต่อไป โพรงเก่าของมัน สัตว์เล็กอื่น ๆ ชอบไปอาศัยอยู่ต่อไป

กระรอกบิน

กระรอกบิน ความจริงมันบินไปมาอย่างนกไม่ได้ มันได้แต่กระโจนจากกิ่งไม้สูงต้นหนึ่งร่อนลงไปยังอีกต้นหนึ่งเท่านั้น แผ่นปีกของกระรอกบินเป็นแผ่นพังผืดบาง ๆ ที่ข้างตัวซึ่งจากขาหน้าไปยังขาหลัง

กระรอกบินตอนกลางวันนอนในโพรงไม้มืด ๆ ออกหากินเฉพาะแต่ตอนกลางคืน ชอบกินลูกไม้ ยอดไม้และแมลงต่าง ๆ

กระรอกบินมีหลายชนิด ที่น่ารู้จัก คือ

พญากระรอกบิน ยาวจากหัวถึงปลายหางกว่า ๓ ฟุต มีหลายชนิด บางชนิดสีแดงเข้ม บางชนิดสีน้ำตาล บางชนิดสีดำ กลางวันนอนในโพรงไม้ กลางคืนก็ออกถลาร่อนไปหากินลูกไม้และยอดไม้ตามป่า

กระรอกบินเล็ก มีหลายชนิด สีนํ้าตาลและเทา บางชนิดยาวจากหัวถึงหางราว ๑ ฟุต บางชนิดเล็กกว่ามาก กลางวันชอบนอนในโพรงไม้ เวลามันนอนมันเอาปลายหางของมันโค้งมาปิดหน้าปิดตาด้วย ชอบกินลูกไม้ยอดไม้และแมลงต่าง ๆ

กระรอกต่าง ๆ

กระรอกใคร ๆ เห็นเข้าก็คงรู้จัก เพราะมันมีฟันแทะคู่หน้าใหญ่สำหรับกัดแทะกินผลไม้เปลือกแข็ง หางของมันเป็นพวง บางชนิดอยู่ในโพรงไม้ บางชนิดทำรังกลม ๆ อยู่ หากินกลางวัน กินลูกไม้ ยอดไม้ ดอกไม้ แมลงต่าง ๆ และสัตว์เล็ก ๆ ที่มันพอจะจับได้ เช่น จิ้งจกและลูกนกในรัง ส่วนมากหากินบนต้นไม้ บางชนิดหากินบนพื้นดินและตามพุ่มไม้เตี้ย ๆ กระรอกดงมีขนาดตัวใหญ่กว่ากระรอกตามไร่สวน กระรอกมีมากชนิด ที่น่ารู้จัก คือ

กระรอกดงปลายหางดำ (เลข ๑) มีลักษณะสำคัญที่มีปลายหางดำ ท้องมักเป็นสีเทา ทางภาคเหนือหลังสีนํ้าตาลแดง

กระรอกดงท้องแดง (เลข ๒) ส่วนมากได้ท้องแดง แต่ในบางป่าท้องแดงน้อยหรือไม่แดงเลย ทางภาคเหนือหลังมักเป็นสีแดงในป่าอื่นหลังมักดำมากบ้างน้อยบ้าง

กระรอกต่าง ๆ

(๑) กระรอกดงปลายหางดำ	(๒) กระรอกดงท้องแดง	(๓-๗) กระรอกดง
หลากสี	(๓) กระรอกขาวอีสาน	(๔) กระรอกดำสัตหีบ
อยุธยา	(๗) กระรอกธนบุรี	(๕-๖) กระรอก
แก้มแดง	(๘) กระรอกแดงชลบุรี - ตราด	(๙) กระรอก
หรือกระเล็น	(๑๐) กระรอกสีข้างลายท้องแดง	(๑๑) กระจ้อน
(๑๓) กระรอกสามสี	(๑๔) พญากระรอกดำ	(๑๕) พญากระรอกนวล

กระรอกหลากสี (เลข ๓ - ๗) มีมากสีผัดกันไปตามท้องที่ราว ๒๐ กว่าสี กระรอกขาว (เลข ๓) มีในอีสาน กระรอกดำ (เลข ๔) มีตามป่าชายทะเลชลบุรี - สัตหีบ กระรอกอยุธยา (เลข ๕ - ๖) มีวงตาขาว หรือหน้าขาว กระรอกธนบุรี (เลข ๗) ตัวเล็กกว่าชนิดอื่น ๆ ในพวกเดียวกัน ท้องสีขาว กระรอกแดง (เลข ๘) ใต้ท้องก็แดงมีตั้งแต่ชลบุรีไปจนถึงตราด

กระรอกแก้มแดง (เลข ๙) ชอบหากินยอดไม้ ลูกไม้และแมลงตามป่าต่ำและบนพื้นดิน พบทั่วไปตั้งแต่ภาคเหนือลงไปจนสุดได้

กระรอกสีข้างลายท้องแดง (เลข ๑๐) ชอบหากินตามไร่สวน พบบ่อยทางปากซ์ได้

กระจ๊อน (เลข ๑๑) มีแถบขาว ๒ แถบ และแถบดำอยู่กลางที่สีข้าง หางค่อนข้างสั้น

กระเด็นหรือกระตึก (เลข ๑๒) มีลายดำขาวอยู่บนหลัง เป็นกระรอกที่เล็กที่สุด เวลามันไต่อยู่บนกิ่งไม้มักมองเห็นยาก มักได้ยินแต่เสียงมันร้องดัง “จืด จืด จืด”

กระรอกสามสี (เลข ๑๓) เป็นกระรอกที่มีขนาดใหญ่กว่ากระรอกแดงทั่วไป บนหลังสีดำ ข้างตัวสีขาว ใต้ท้องสีแดงสวยงามมาก มีตามป่าดงดิบทางปากซ์ได้

พญากระรอกดำ (เลข ๑๔) เป็นกระรอกที่ใหญ่ที่สุด ขนาดตัวเกือบเท่าอีเห็น บนตัวดำ ใต้ท้องขาวนวล มีตามป่าดงทั่วไป

พญากระรอกนวล (เลข ๑๕) มีสีขาวนวลทั่วตัว มีตามป่าดงดิบทางปากซ์ได้

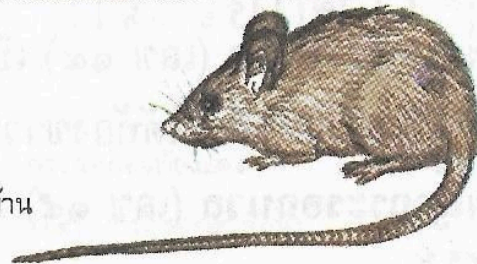
หนูพุก

หนูท่อ

หนูนาท้องขาว

หนูบ้าน

หนูต่าง ๆ

หนูใคร ๆ ก็รู้จัก เพราะมันมีฟันแทะคู่อใหญ่อยู่ที่ปลายปาก หนูใช้ฟันแทะคู่อใหญ่และแข็งแรงนี้กัดแทะสิ่งของต่าง ๆ เสียหายมาก

ลูกหนูเวลาออกมาใหม่ ๆ ตาปิด ตัวสีแดง ๆ ไม่มีขน หนูออกลูกทุกฤดู ผสมพันธุ์แล้วเพียง ๒๐ - ๓๐ วัน ก็ออกเป็นตัว ออกลูกครั้งละหลายตัวหนูจึงเพิ่มจำนวนได้เร็ว

หนูที่พบบ่อยมี ๔ ชนิด คือ

หนูพุก หนูพุกชนิดใหญ่มิขนาดใหญ่มากกว่าหนูอื่น ๆ ยาวจากปากถึงโคนหาง ๒๓ - ๒๘ ซม. หนักถึง ๗๐๐ กรัม ชอบขุดรูลึกอยู่ข้างคันนา ขนดูลึบไม่เรียบ ชอบกินข้าวในนา ทำความเสียหายบ้างแต่ไม่มากนัก ชาวนาชอบดักมาเผากิน

หนูท่อ ตัวเล็กกว่าหนูพุกหน่อยหนึ่ง ยาวจากปากถึงโคนหาง ๑๖ - ๒๗ ซม. หนัก ๕๐๐ กรัม ชอบอยู่และหากินตามท่อโสโครก และตามซอกสกปรกที่ในเมืองมีมาก ตามเมืองท่าและเมืองใหญ่ ๆ บางเมืองขนยารุงรังไม่เรียบร้อย

หนูนาท้องขาว มีขนาดตัวปานกลาง ยาวจากปากถึงโคนหาง ๑๓ - ๒๑ ซม. หนัก ๘๕ - ๑๘๐ กรัม ใต้ท้องสีขาว ชอบขุดรูอยู่ตามข้างคันนาและในป่าหญ้ารก ๆ พอถึงฤดูข้าวออกรวง มันจะกินข้าวและออกลูกเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็วมาก บางที่มันยกทัพเป็นจำนวนหลาย ๆ ล้านตัวยกทัพเป็นแถวหน้ากระดานออกไปเที่ยวกินข้าวตามท้องนาหมดไปเป็นตำบล ๆ

หนูบ้าน เป็นหนูขนาดเล็ก มีหลายชนิด (ขนาดยาวจากปากถึง โคนหางน้อยกว่า ๑๓ ซม. หางยาว) ขนสั้นเรียบ ชอบกัดของทำความเสียหายให้แก่เสื้อผ้า สมุดหนังสือ และข้าวของภายในบ้านทั่ว ๆ ไป ฉะนั้นตามบ้านจึงชอบเลี้ยงแมวไว้ปราบหนูนี้

งูเห่า เหี้ยยวต่าง ๆ นกเค้าแมว นกแสก มีประโยชน์มากที่ชอบ กินหนู ช่วยทำลายหนูนาไม่ให้เพิ่มจำนวนขึ้นมากนัก

บ้าง

บ้างเป็นสัตว์ที่มีแผ่นหนังเป็นร่มชูชีพกางไปได้รอบตัวคล้ายกับ วาวบักเป้า ไม่มีหางยื่นออกไปเป็นพวงยาว ๆ อย่างในกระรอกบิน ตัวของมันสีเทาแกมน้ำตาล มีลายมีจุดเลอะ ๆ ดูคล้ายกับเปลือกไม้แห้ง ๆ มันจึงซ่อนตัวเข้ากับต้นไม้ได้ง่าย มองหามันไม่ใคร่เห็น

บ้างไม่มีฟันแทะคู่หน้าใหญ่ ๆ อย่างกระรอก บ้างจึงแทะกัด ลูกไม้แข็ง ๆ กินไม่ได้ บ้างกินยอดไม้ใบไม้ ดอกไม้ ลูกไม้ที่ไม่แข็ง และแมลงต่าง ๆ เป็นอาหาร จับมาเลี้ยงยาก มักตายง่าย

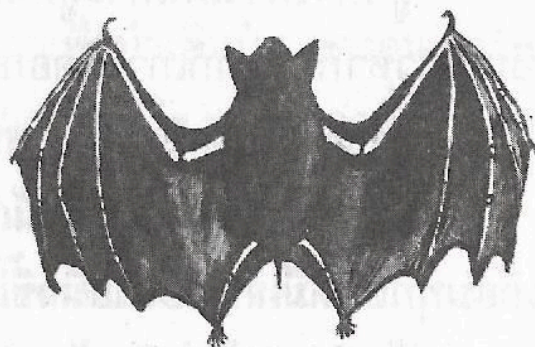
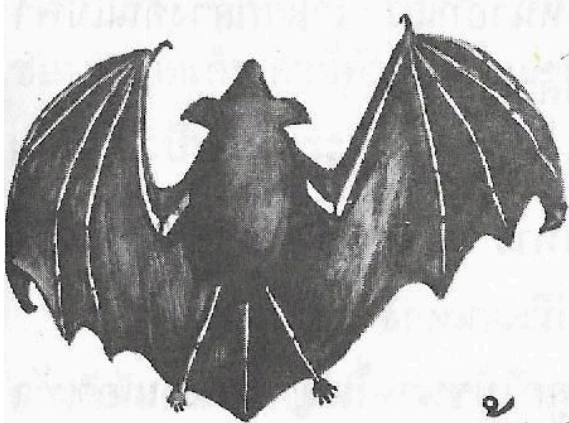
บ้างนอนในเวลากลางวัน และออกหากินในตอนกลางคืน บ้างชอบนอนในโพรงไม้หรือตามคอกมะพร้าว เวลามันนอนมันเอาเล็บแหลมโค้งของเท้าทั้งสองเกี่ยวกิ่งไม้ ห้อยตัวนอนแขวนดูคล้าย ๆ กับห่อผ้าชีรีว ห้อยแขวนอยู่

เวลามันเดินทางไปหากิน มันจะได้ต้นไม้ขึ้นไปให้สูงก่อน การไต่ขึ้นไปนี้ มันใช้เท้าหน้าทั้งสองดึงตัวขึ้นไป แล้วใช้เท้าหลังทั้งสองยันตัวตามขึ้นไป เมื่อขึ้นไปสูงแล้วมันจึงกระโดดออกจากต้นไม้ กางขาทั้งสองออกไป กางแผ่นหนังที่คล้ายร่มชูชีพออกร่อนถลาไปยังต้นไม้ที่มันจะไป

บ้างมีนม ๒ คู่ คือมีนมอยู่ใต้รักแร้ข้างละ ๒ เต้า ลูกมักจะมีครึ่งละตัว ลูกจะเกาะติดอยู่กับหน้าอกแม่ แม่จะพาลูกไปด้วยในเวลาที่แม่ไปหากิน

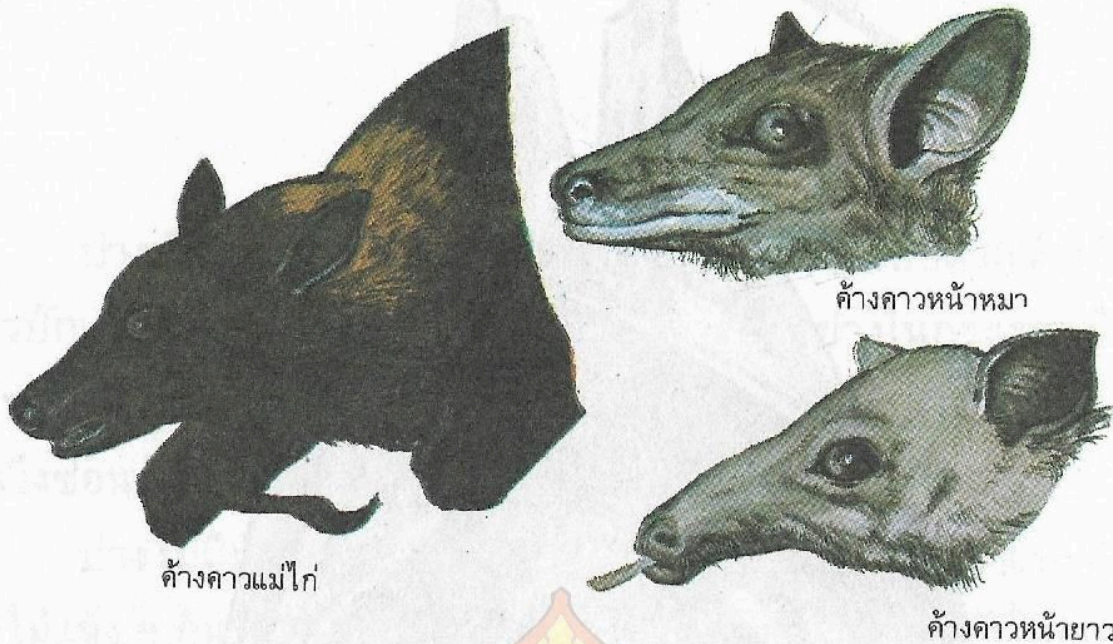
ค้างคาวแม่ไก่

ค้างคาว

ค้างคาวกินแมลง
มีแผ่นหนังที่หาง
สำหรับจับแมลง

ค้างคาวกินลูกไม้
ไม่มีแผ่นหนังที่หาง

ค้างคาว

ค้างคาวเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดเดียวที่สามารถบินได้เก่งเหมือนนก ปีกของค้างคาวเป็นแผ่นพังผืดบาง ๆ ซึ่งขึงอยู่ระหว่างนิ้วของค้างคาวแต่ละนิ้วยาวมาก มีเฉพาะนิ้วหัวแม่มือเท่านั้นที่ไม่มีพังผืดแผ่นพังผืดนี้ขึงติดไปยังข้งตัวด้วย

ลูกค้างคาวมักเกาะตูดนมอยู่ที่หน้าอกแม่ เวลากลางคืนแม่พาบินเที่ยวหากิน ลูกก็เกาะติดอกแม่ไปด้วย

ค้างคาวแบ่งเป็นพวกใหญ่ ๆ ได้เป็น ๒ พวก

๑. ค้างคาวที่กินลูกไม้เป็นอาหาร มี ๑๔ ชนิด ค้างคาวพวกนี้เกือบทุกชนิดมีเล็บที่ปลายนิ้วชี้และไม่มีแผ่นหาง

ค้างคาวแม่ไก่ เป็นค้างคาวกินลูกไม้ขนาดใหญ่ กลางวันเอาเท้าเกาะกิ่งไม้ห้อยหัวนอนตามกิ่งไม้รวมกันเป็นหมู่ใหญ่ ๆ ค้างคาวแม่ไก่อมีขนคอยาว ดูหน้าตาคล้ายกับสุนัขอัลเซเชียน ค้างคาวแม่ไก่อทางปักข์ได้ และจันทบุรีมีขนาดใหญ่กว่าทางกรุงเทพฯ มาก

ค้างคาวหน้าหมา หรือ ค้างคาวบัว เป็นค้างคาวที่กินลูกไม้เป็นอาหาร แต่กลางวันนอนในถ้ำในโพรงไม้หรือในใบตาลที่ห่อห้อย

ค้างคาวหน้ายาว มีขนาดค่อนข้างเล็ก หน้ายาวมากกว่าค้างคาวชนิดอื่น ลี้นยาวมาก ที่ปลายลิ้นมีคล้ายแปรงสำหรับมันใช้สอดเข้าไปในดอกไม้ เพื่อกวาดดูดเอาเกสรและน้ำหวานจากดอกไม้มาเข้าปากเป็นอาหาร มันจึงมีประโยชน์ในการผสมพันธุ์เกสรดอกไม้

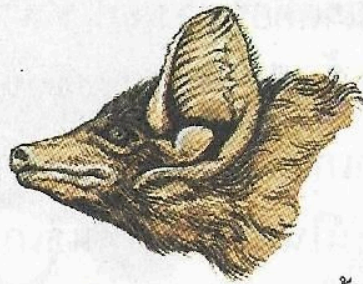
๒. ค้างคาวที่กินแมลงเป็นอาหาร ในเมืองไทยมีถึง ๖๙ ชนิด ค้างคาวพวกนี้ไม่มีเล็บที่ปลายนิ้วชี้ที่มือ แต่มีแผ่นหนังสำหรับใช้เป็นสวิงจับแมลง

ค้างคาวปากย่น บางทีชาวบ้านเรียกว่าค้างคาวหางหนู เพราะหางของมันโผล่ยาวออกมาจากแผ่นหนังแลดูคล้ายกับหางหนู ริมฝีปากของค้างคาวชนิดนี้มีรอยจีบย่น ๆ ค้างคาวชนิดนี้หากอยู่ในถ้ำใดก็มักชวนกันมาอยู่เป็นเรือนล้าน หลาย ๆ ล้านตัว ชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียงชอบกวาดเก็บเอาขี้ค้างคาวเหล่านี้ไปขายเพื่อทำเป็นปุ๋ย บางคนเอาไปเคี้ยวทำเป็นดินประสิว ในสมัยโบราณเราใช้ขี้ค้างคาวเหล่านี้ไปเคี้ยวทำดินปืนสู้กับข้าศึก

ค้างคาวผีเสื้อ ค้างคาวชนิดนี้สีน้ำตาลแกมดำ แต่มีลายเป็นแถบลายสีส้มคล้ายกับผีเสื้อ หากเห็นมันบินไปในเวลากลางวัน มักเข้าใจผิดคิดว่าเป็นแมลงผีเสื้อ มันชอบนอนในยอดกล้วยและชอบกินแมลงเป็นอาหาร

ค้างคาวหน้ามวงกุฏ

ค้างคาวเพดาน

ค้างคาวกิตติทองลงยา

แวมพายแปลง

ค้างคาวปากย่น

ค้างคาวหน้ายักษ์

ค้างคาวสามศร

ค้างคาวผีเสื้อ

ค้างคาวเพดาน ค้างคาวชนิดนี้มีถุงปีกที่ชอกข้อมือ อาศัยอยู่ใต้กันสาดของบ้านและบนเพดาน พอจวนพลบจะออกมาบินไปในอากาศ ก่อนค้างคาวชนิดอื่น ๆ มันเที่ยวบินโฉบจับแมลงเรื่อยไป มีมากในกรุงเทพฯ

ค้ำดาวแวมพายแปลง ค้ำดาวแวมพายที่ดูดเลือดสัตว์และคนกินนั้นมีอยู่เฉพาะแต่ในทวีปอเมริกาใต้ ในประเทศไทยมีแวมพายแปลง ๒ ชนิด มันกินแมลงและสัตว์เล็ก ๆ ไม่ดูดเลือดสัตว์อื่นอย่างแวมพายอเมริกาใต้ เพียงแต่มันมีเรดาร์ที่จุมูกคล้ายกับแวมพายตัวจริงหน้อยเดียวเท่านั้น แวมพายแปลงนี้ชอบอยู่ในถ้ำ ออกหากินตอนมืดสนิทแล้ว

ค้ำดาวกิติทองลงยา เป็นค้ำดาวที่คุ้นเคยพบทางตะวันตกของจังหวัดกาญจนบุรี เป็นสัตว์เลื้อยลูกด้วยนมที่เล็กที่สุดในโลก ยาวจากจุมูกถึงก้น ๒๙ - ๓๓ ซม. มีน้ำหนักเพียง ๒ กรัม เท่านั้น

ค้ำดาวหน้ายักษ์ต่าง ๆ ค้ำดาวพวกนี้มีหลายชนิดมันมีแผ่นหนังรอบ ๆ จุมูก คล้ายกลีบดอกไม้อื่น แผ่นหนังรอบ ๆ จุมูกดังกล่าวนี้เป็นอวัยวะสำหรับรับคลื่นเสียงคล้ายกับเครื่องเรดาร์ชนิดหนึ่งที่เขาใช้กันในเครื่องบิน มันจึงสามารถจับแมลงในกลางคืนเดือนมืดหรือบินไปในถ้ำที่มีมืดสนิทได้ เช่น ค้ำดาวสามศรและค้ำดาวหน้ายักษ์ และค้ำดาวหน้ามงกุฏ

oooooooo

กระแต

รูปร่างดูเผิน ๆ คล้ายกระรอก แต่ปากแหลมกว่า มีแถบสีขาวพาดใหญ่ ดูให้ดีจะเห็นว่ามันไม่มีฟันแทะคู่ใหญ่อย่างกระรอก ขนาดตัวเล็กกว่ากระรอกตามสวนทั่วไป ฉะนั้นกระแตจึงขบกัดลูกไม้เปลือกแข็ง ๆ ไม่ได้ เจาะมะพร้าวไม่ได้ มันชอบกินลูกไม้สุกเปื่อย ๆ เช่น ชมพู่ กัลย แต่ที่มันชอบมากที่สุดคือ แผลงต่าง ๆ ส่วนมากมักเที่ยววิ่งหาแผลงและนอนกินตามพื้นดิน มันจะขึ้นไปหากินบนต้นไม้เตี้ย ๆ บ้างเป็นบางครั้ง

กระแตชอบทำรังตามซอกโพรง คาบเอาเปลือกไม้อ่อน ๆ และใบไม้แห้ง ๆ มาทำเป็นรังกลม ๆ เหลือช่องไว้เฉพาะทางเข้าออก ตกลูกครั้งละ ๒ - ๓ ตัว แม่ต้องให้นมลูกราวเดือนครึ่งลูกจึงออกไปหากินได้ จับมาเลี้ยงเล่น เชื่องง่าย กัดไม่เจ็บ มันชอบลงไปนอนในกระป๋องเสียเด็ก ๆ ชอบเลี้ยงกันมาก

กระแตมีอวัยวะบางอย่างคล้ายกับสัตว์พวกลิง นักสัตววิทยาเขาจึงเอามารวมไว้ใกล้ ๆ กับพวกลิง

ลิงลมหรือนางอาย

ลิงลมดูคล้ายลิงแต่ไม่มีหาง ตัวเล็กกว่าแมว หัวกลม ตาโต หูสั้น ตัวสีขาวเรื่อ ๆ บางตัวสีน้ำตาลอ่อน มีสีน้ำตาลแก่เส้นหนึ่งบนสันหลัง และสันคอซึ่งแยกออกเป็นสีเส้นไปยังหูและตาทั้งสองข้าง ลิงลมทางบักซ์ได้สีคล้ำและมีเส้นสีแฉกบนหัวชัดกว่าลิงลมทางภาคอื่น เล็บทุก ๆ เล็บคล้ายเล็บคน แต่นิ้วชี้เท้าหลังเล็บกลมโค้งแหลมคล้ายกับเล็บนก

ฟันเขี้ยวของมันแหลมคมมาก หากเราไปจับมันโดยไม่ระวังให้ดี มันมักจะแว้งกัดเอาได้อย่างรวดเร็ว มีนมที่หน้าอกข้างละเต้าคล้ายคน ลูกมักจะกอดอยู่ที่หน้าอกแม่ขณะที่แม่ไปหากิน

ลิงลมกลางวันนอนในโพรงไม้หรือตามกิ่งไม้ที่มีใบดกดูมืดทึบ กลางคืนจึงออกมาหากิน มันชอบกินแมลงต่าง ๆ มากกว่าอาหารอื่น เวลา มันเข้าไปใกล้แมลง มันจะยืนตัวตรงขึ้นบน ๒ ขาหลัง แล้วก็ยกมือขึ้น

ทำทำจ้อง แล้วจึงตะครุบแมลงนั้นอย่างรวดเร็ว จับมาได้ก็กินเลย แมลงบางตัวมันกัดปีกแข็ง ๆ หรือกัดหัวทิ้งเสียก่อน แล้วจึงกินตัวของมัน นอกจากแมลงมันกินลูกไม้ยอดไม้บ้างแต่ไม่มากนัก

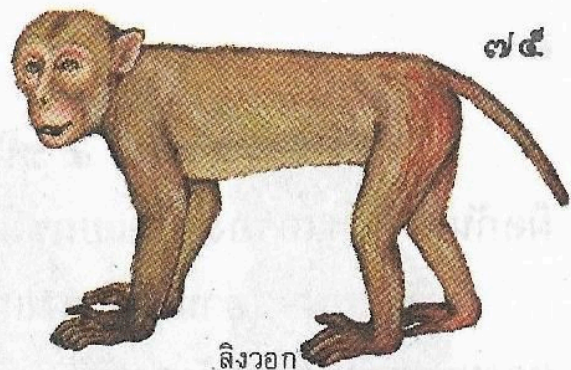
ตาของมันโตมาก เพราะมันต้องหากินแมลงในที่มืด ฉะนั้นมันจึงไม่ชอบแสงสว่างกลางวัน มันชอบซุกหน้าก้มไว้ที่หน้าอกและหันไปทางซอกที่มืด ๆ โดยเหตุนี้ใคร ๆ จึงชอบเรียกมันว่านางอาย

การคลานเคลื่อนไหวไปตามกิ่งไม้ มันไปช้า ๆ ชะงักกระตุก ๆ คล้ายกับคนแก่เดิน แต่ถ้าหากมีลมพัดทำให้กิ่งไม้ไหว ๆ มันจะไปได้เร็วเข้า เตียวเตียวหายไปแล้ว ฉะนั้นชาวบ้านจึงมักเรียกมันว่าลิงลม

ลิงแสม

ลิงวอก

๗๕

ลิงกัง

ลิงอ้ายเงี้ยว

ลิงเสน

ลิงต่าง ๆ

ลิงใคร ๆ ก็รู้จัก มันมีหน้าตาคล้ายมาทางคน มีมือเท้าข้างละ ห้านิ้วคล้ายมือคน แต่เท้าของมันจับฉวยอะไรคล้ายกับมือได้ด้วย

ลิงมีถุงแก้มสำหรับเก็บอาหารที่เคี้ยวไม่ทันแบ่งใส่เก็บไว้ใน กระพุ้งแก้มก่อน แล้วจึงค่อยขยับเอาออกมาเคี้ยวให้ละเอียดภายหลัง

ลิงชอบอยู่เป็นฝูง มีจำฝูงทำหน้าที่คุมฝูงและผสมพันธุ์กับตัวเมีย ทุกตัวที่เป็นสัด หากตัวผู้อื่นจะผสมพันธุ์ด้วย ก็ต้องต่อสู้กัดและไล่ออกจาก ฝูง ลิงชอบกินลูกไม้มากกว่ายอดไม้ นอกจากนั้นชอบกินแมลง และสัตว์เล็ก ๆ ที่มันพอจะจับได้ เช่น กิ้งก่า ลูกนก ไชนก เป็นต้น

ลิงในประเทศไทยมี ๕ ชนิด ความยาวของหางแต่ละชนิดยาวสั้น ผิดกัน จึงเป็นเครื่องบอกแยกชนิดของลิงต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

ลิงแสม (อ่านว่าลิงสะแหม) มีหางยาวมากกว่าลิงชนิดอื่น ๆ หางยาวกว่าหัวและตัวรวมกัน ลิงแสมตัวเล็ก ๆ มักมีจุกแหลมขึ้นตรงกลางหัว เมื่อโตขึ้นจุกแหลมอาจจะหายไป ชอบอยู่ตามป่าแสมชายทะเล หากินปู ปลา หอยต่าง ๆ ตามชายเลนริมทะเล

ลิงแสมป่าที่อยู่ไกลจากชายทะเล มีอยู่ตามป่าเขาและป่าริมแม่น้ำหลายแห่ง ลิงแสมแต่ละป้ามักจะมีหน้าตาผิด ๆ กันไป แต่ทุกชนิดมีหางยาวบอกรี่ห้อยของมัน ลิงแสมที่อยู่ไกลทะเลหากินลูกไม้ แมลงและสัตว์ต่าง ๆ บางทีก็ลงมากินปูปลาตามริมห้วย

ลิงแสมเลี้ยงเชื่อง หัดง่าย ผู้ที่หากินทางละครลิงชอบเอาลิงแสมมาหัดมากกว่าลิงอื่น

ลิงวอก มีหางยาวราวครึ่งของความยาวหัวกับตัวรวมกัน ขนที่ตะโพกสีค่อนข้างแดง มันชอบตีหน้าแหยกเขี้ยวยิงฟันชู่คน ฉะนั้นใคร ๆ ที่ชอบตีหน้าชู่คนอื่น เขาจึงเรียกคนนั้นว่าอ้ายวอก เลี้ยงเชื่อง หัดง่าย เล่นละครเก่ง แต่มักดุ ชอบชู่คนและกัดเก่ง

ลิงอ้ายเงี้ยว คล้ายกับลิงวอก แขนขาล้ำกว่าลิงวอก ที่ตะโพกสีขนไม่แดง มีอยู่ตามภูเขาทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ลิงกัง หางสั้นน้อยกว่าครึ่งของความยาวของหัวกับตัวรวมกัน หางเรียวเล็กและมักยกโด่งขึ้นไปไว้บนหลัง ขนบนหัวคล้ายกับมันตัดผมแบบลานบิน ชาวสวนมะพร้าวชอบจับไปหัดให้มันขึ้นมะพร้าว

ลิงเสน หางสั้นจุนจูนิดเดียว ตัวอายุมากมักมีผมยาวคล้ายกับฮิปปี และมักมีสีแดงที่หน้าและที่ก้นมากจนเห็นได้ชัด

ค่างต่าง ๆ

ค่างเป็นสัตว์คล้ายลิง แต่ไม่มีถุงเก็บอาหารที่กระพุ้งแก้มอย่างลิง ค่างทุกชนิดมีหางยาวกว่าความยาวของหัวและตัวรวมกัน ค่างชอบกิน ใบไม้ ยอดไม้ มากกว่าลูกไม้ ฉะนั้นผู้ที่จับค่างมาเลี้ยง หากให้ค่างกิน แต่ลูกไม้อย่างเดียว ไม่ใคร่ให้ใบไม้ที่มันชอบแล้ว มันมักจะตายภายใน ไม่ช้า โดยเหตุที่มันกินใบไม้ซึ่งย่อยยากกว่าลูกไม้กระเพาะอาหารของมันจึงมีลักษณะแบ่งเป็นสามส่วนคล้ายกับกระเพาะของสัตว์เคี้ยวเอื้อง

ค่างมีฝ่ามือฝ่าเท้าดำ หัวแม่มือสั้นกว่าลิ้ง

ค่างชอบอยู่เป็นฝูง ลูกเกาะอกแม่ไปหากินจนอายุราว ๓ เดือน จึงหัดหากินเอง เวลามันจะไปจากต้นไม้ต้นหนึ่งไปยังต้นอื่น มันมักจะโจน กระโดดมือเท้ากาง หางชี้ไปคว้าเอากิ่งไม้ใบไม้ของต้นไม้ ถัดต่อไป กระโดดได้ไกลกว่าลิงมาก

ค่างมีในประเทศไทยหลายชนิด

ค่างหงอก ขนบนหัวยอดแหลมขึ้นไปคล้ายกับว่ามันใส่หมวก โรบินสันครุโซ โคนขนทั่วไปสีเทาแก่ แต่ปลายสีขาว ใคร ๆ จึงเรียกมันว่าค่างหงอก ค่างชนิดนี้ไม่ส่งเสียงดังมากเหมือนชนิดอื่น

ค่างแว่น ขนบนหัวรุ่งรังคล้ายกับฮิปโปที่ไม่เคยพบหัว ผิวหนังที่หน้าสีดำมีวงขาวเห็นชัดสะดุดตามาก ที่รอบตาทั้งสองอย่างกับใส่แว่นตา ริมฝีปากก็เป็นสีขาว บางตัวเป็นสีชมพูจาง ๆ ร้องเสียง เจ๊กกัก เจ๊กกัก สองพยางค์

ค่างกะ สีทั่วไปทั้งตัวดำทั่วไปหมด แต่มีแถบขาวที่ด้านในของโคนขาทั้งสองข้างและใต้ท้องสีจางหน่อย มีสีขาวที่หนังตาบนล่าง (แต่ไม่รอบตา) และสีจาง ๆ ที่ปลายปากแต่ไม่ชัดเจนเหมือนในค่างแว่น ลูกสีค่อนข้างเทา มีเส้นดำบนหลังและที่หลังแขน หน้าสีดำ ร้องเสียงดังกะ กะ กะ บางคนจึงเรียกว่าค่างกะ หางและตะโพกสีขาวกว่าชนิดอื่น

การเลี้ยงค่างต้องพยายามหาอาหารไม้ใบไม้ที่คนชอบกินเป็นผักให้กินหลาย ๆ อย่าง แล้วแต่มันจะเลือกกิน เช่น ใบกระถิน ใบถั่วต่าง ๆ ใบมะกอก ใบมันต่าง ๆ ฯลฯ มันชอบกินใบไม้มากกว่าลูกไม้

ชะนีธรรมดา

ชะนีต่าง ๆ

ชะนีเป็นวานรคล้ายมนุษย์มากกว่าลิงค่างอื่น ๆ เพราะมันไม่มีหาง และมักชอบเดินสองเท้าเป็นครั้งคราว เวลามันเดินสองขามันมักชูแขนขึ้นเพื่อการทรงตัว แขนมันยาวกว่าลิงค่างทุกชนิด เวลามันยืนสองขา แขนของมันที่ห้อยลงมามีมือเกือบจะถึงดิน

ชะนีเวลาเคลื่อนไหวไปมา มันใช้แขนอันยาวและแข็งแรงของมัน ห้อยโหนโยนตัวจากกิ่งหนึ่งไปอีกกิ่งหนึ่ง จากต้นไม้ต้นหนึ่งไปยังต้นไม้ อีกต้นหนึ่งเรื่อยไป

ฉะนั้นชะนีจึงผิตกับลิงค่างทั่วไป ลิงค่างชอบไต่เดินไปบนกิ่งไม้ แต่ชะนีโยนตัวไปได้กิ่งไม้

ชะนีออกลูกครั้งละ ๑ ตัว ลูกกอดอกแม่ไปกับแม่เวลาแม่ไปหากิน ชะนีในประเทศไทยมี ๓ ชนิด คือ

ชะนีมังกูฏ

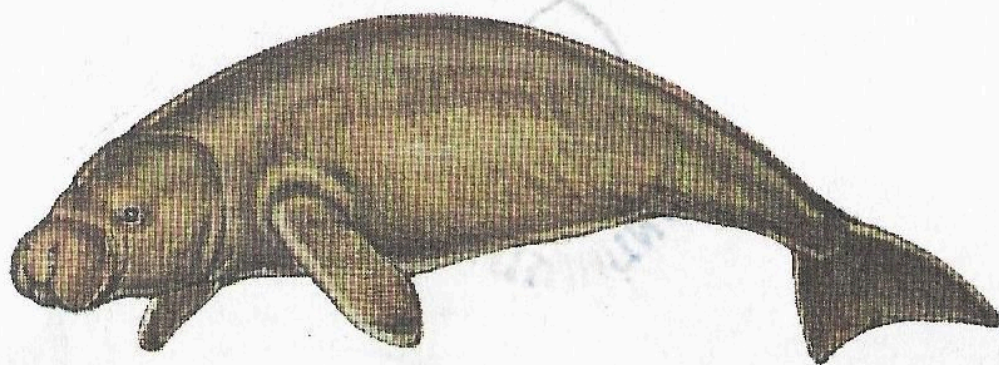
ชะนีธรรมดา ชนิดนี้ทั้งตัวผู้ตัวเมียบางตัวเกิดมาเป็นสีดำทั้งตัว บางที่เกิดมาเป็นสีขาวทั้งตัว ตัวไหนเกิดมาเป็นสีอะไร ก็จะคงเป็นสีนั้น อยู่ตลอดไป หน้าสีดำมีขนขาวรอบหน้า หลังมือหลังเท้าขาว มีอยู่ทั่วไป ทุกภาคเว้นแต่ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งมีแต่ชะนีมังกูฏ

ชะนีมังกูฏ ชะนีชนิดนี้ขนบนหัวยาวแบนลงไปข้าง ๆ เมื่อเกิดมา ใหม่ ๆ มีสีขาวทั้งตัวผู้ตัวเมีย พอโตขึ้นตัวผู้จะเป็นสีดำทั้งตัว แต่รอบหัว เป็นแถบสีขาวคล้ายกับนักมวย สวมมงคลตอนรำไหว้ครู หลังมือหลังเท้า และที่อวัยวะเพศก็เป็นสีขาวตัดกับสีดำของตัวเห็นได้ชัดสะดุดตา

ส่วนตัวเมียซึ่งเกิดมาใหม่ ๆ เป็นสีขาวนั้น พอโตขึ้นหน่อยก็มีสีดำ บนกระหม่อม มีสีดำที่หน้าอกคล้ายผ้าเอี๊ยมดำ

ชะนีมังกูฏมีในภาคตะวันออกเฉียงใต้ คือ มีตั้งแต่อุทยานแห่งชาติ เขาใหญ่ไปทาง ปราจีนบุรี ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

ชะนีมือดำ ทางตอนใต้ของจังหวัดยะลามีชะนีมือดำ ผิดจาก ชะนีอื่น ๆ ดังกล่าวมาแล้ว

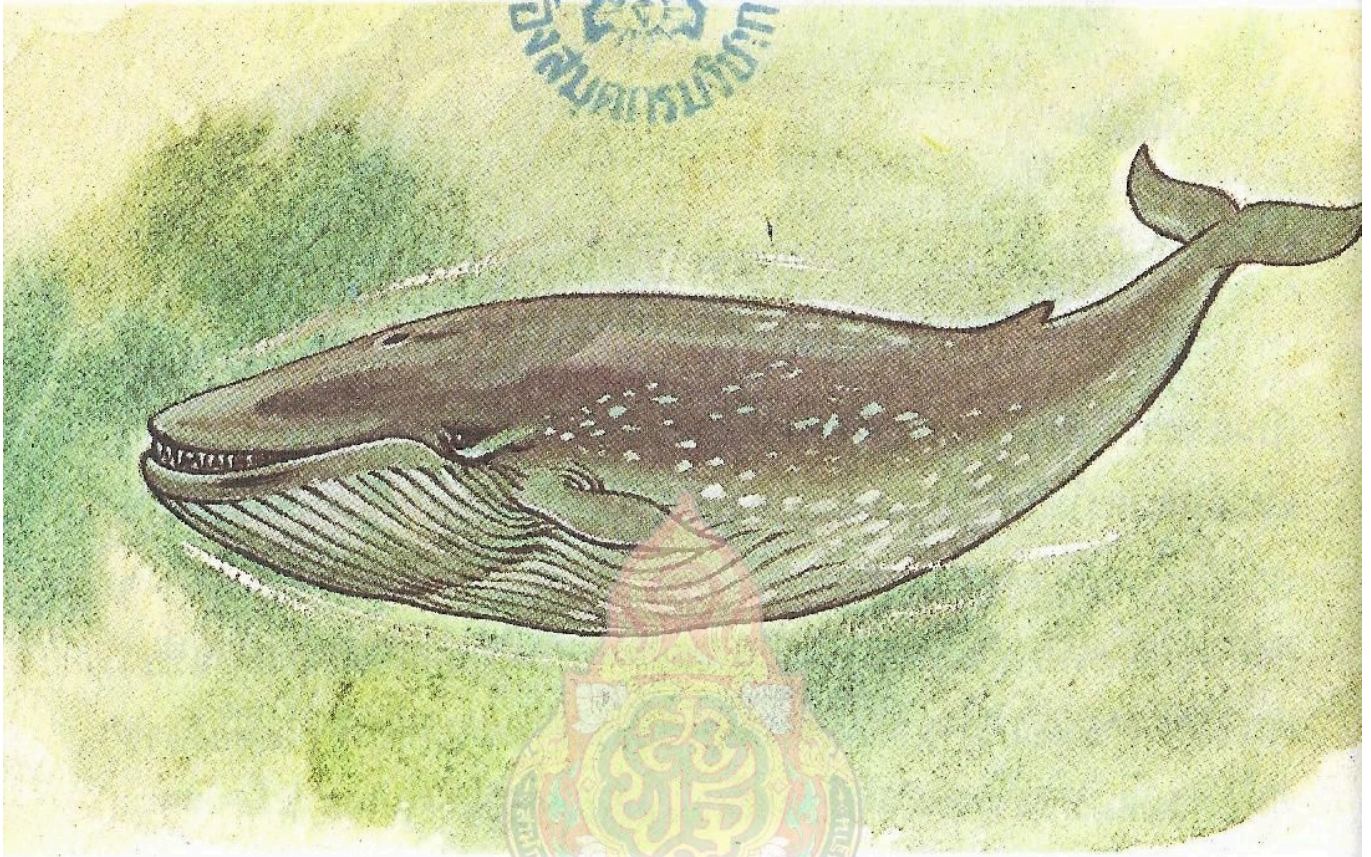
ปลาพะยูน

ปลาพะยูน เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ชอบกินสาหร่ายในทะเล เป็นอาหาร ธรรมชาติจึงดัดแปลงให้ขาหน้ากลายเป็นครีบสำหรับว่ายน้ำ และดัดแปลงให้มันมีหางคล้ายหางปลา แต่หางของมันวางขวางไม่เป็น หางตั้งขึ้นอย่างหางปลาทั่วไป หัวของมันกลม ๆ มีหนวดแข็งยาว ๆ คอสั้นดูคล้ายกับว่าไม่มีคอ ตัวผู้มีฟันตัดขึ้นนอกใหญ่ออกเป็นคล้ายฟันเขี้ยว ฟันซี่อื่น ๆ เป็นซี่เล็ก ๆ ทั้งนี้เพราะมันกินแต่สาหร่ายทะเลซึ่งไม่ต้องการ ฟันแหลมคมมาก ๆ เหมือนอย่างสัตว์ที่กินเนื้อเป็นอาหาร

ปลาพะยูนว่ายน้ำด้วยการใช้หาง ส่วนขาหน้าของมันที่กลายเป็น ครีบนั้น มันมักใช้สำหรับเขี่ยสาหร่ายไปที่ปากและใช้สำหรับประคอง ลูกเวลาให้กินนม เวลามันจะให้ลูกดูดนมมันโผล่หัวและโผล่ขึ้นมาแล้ว ใช้ครีบข้างหนึ่งประคองให้ลูกดูดนม ดูคล้ายกับคนให้ลูกดูดนม ทำให้ ใคร ๆ ชอบเรียกมันว่านางเงือก เหมือนในนิยาย

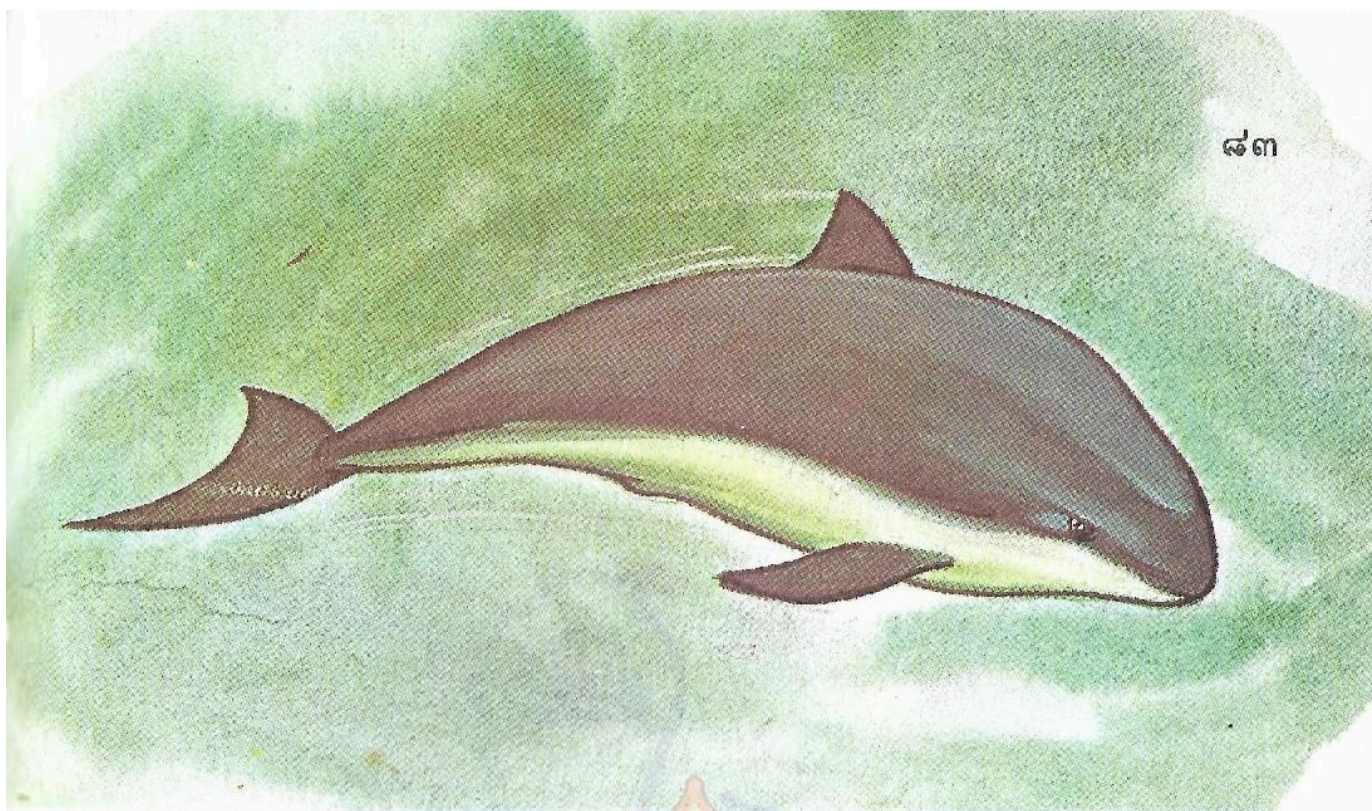
มันชอบอยู่ตามทะเลน้ำตื้นที่มีสาหร่ายมาก ๆ ภายในอ่าวไทย เคยมีตั้งแต่ศรีราชาไปจนถึงระยอง

เพราะว่ามันต้องโผล่ขึ้นมาหายใจบ่อย ๆ เวลามันไปติดอวน มันมักจะจมน้ำตายง่าย ๆ ชาวประมงก็ชอบจับมันฆ่าและแล่นเนื้อมาขาย ตามตลาด ปัจจุบันนี้ชาวประมงชอบใช้ระเบิดปลาเพิ่มขึ้น สัตว์นี้จึง หายากมากและอาจสูญพันธุ์ในเร็ว ๆ นี้

ปลาวาฬ

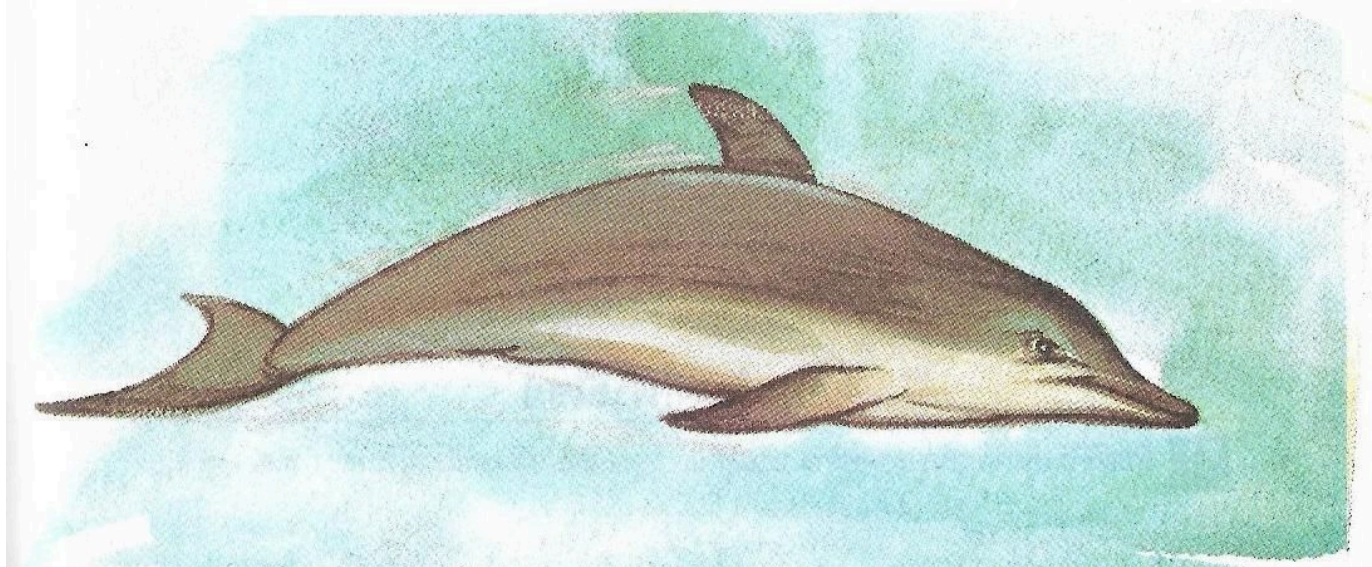
ปลาวาฬเป็นสัตว์ที่ออกลูกมาเป็นตัวและให้ลูกดูดนมเช่นเดียวกับสัตว์บก มีอยู่ในทะเลลึกหลายชนิด บางชนิดตายแล้วซากของมันลอยเข้ามาติดฝั่งทะเลของเราเป็นบางครั้ง บางชนิดมีขนาดใหญ่กว่าช้างหลายเท่า ขาหน้ากลายเป็นครีบสำหรับช่วยในการว่ายน้ำ เค้าหลังกลายเป็นส่วนของหาง นิ้วและเล็บหายไป รูจมูกเปิดขึ้นบนหัว เวลามันโผล่ขึ้นมาที่ผิวน้ำมันพ่นไอน้ำออกมาทางรูจมูกบนหัวเป็นลำสูงขึ้นไปในอากาศตั้งหลายเมตร น้ำดูมาก ปลาวาฬชนิดใหญ่มีอวัยวะคล้ายตะแกรงที่ในปากสำหรับกรองตัวสัตว์เล็ก ๆ (แพลงตอน) ในน้ำทะเลกิน

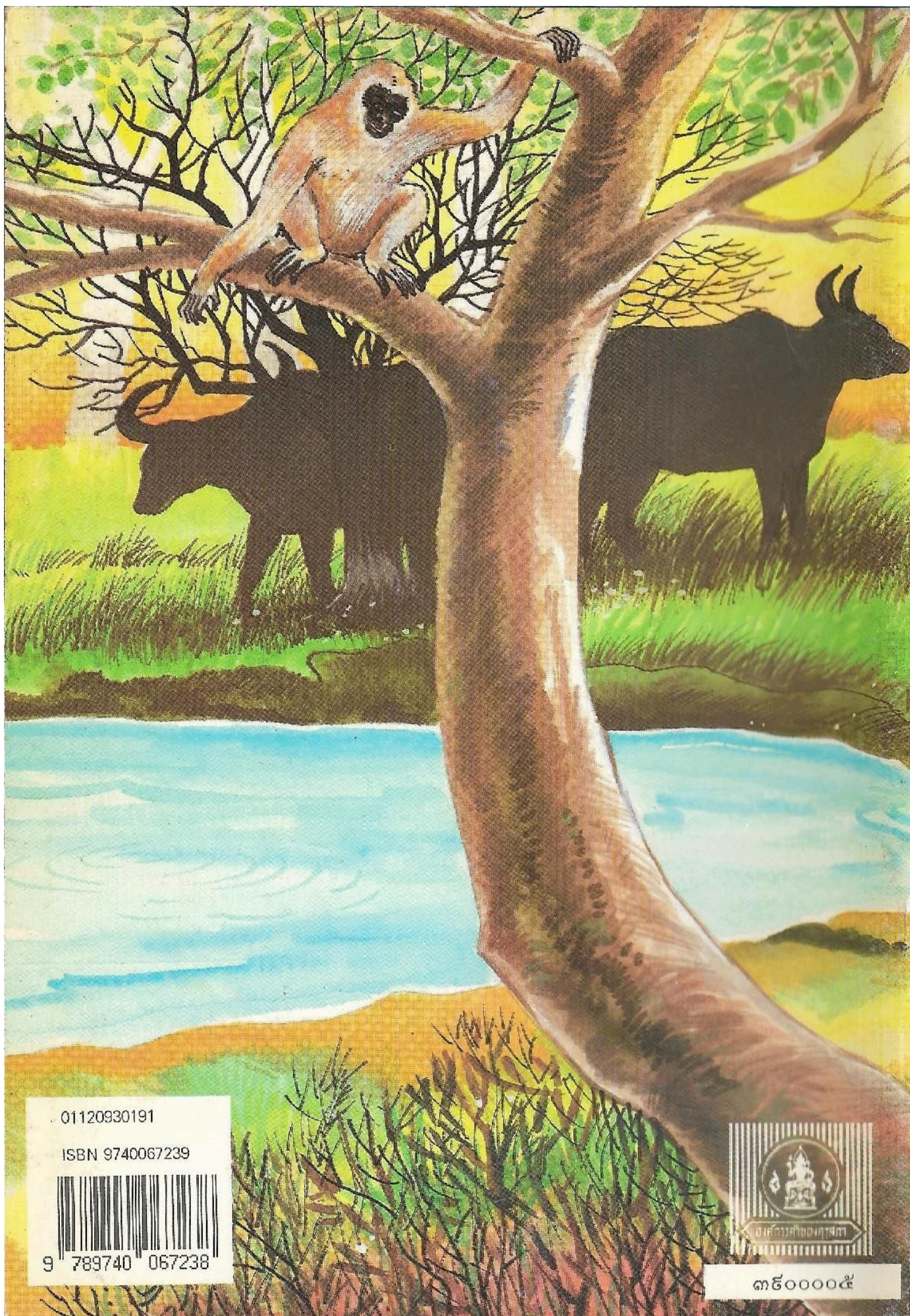

ปลาโลมาต่าง ๆ

ปลาโลมาหัวบาตร ก็ออกลูกมาเป็นตัวและมีนมไว้เลี้ยงลูก หัวของมันกลมอย่างกับบาตรใส่ข้าวของพระ มันชอบว่ายน้ำเล่นคลีนไจนขึ้นมาให้เราเห็นเหนือน้ำบ่อย ๆ กินปลาเป็นอาหาร

ปลาโลมาหัวขวด ก็เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมเหมือนกัน มันชอบว่ายน้ำแข่งไปหน้าเรือไฟ และพุ่งตัวขึ้นมาเหนือน้ำบ่อย ๆ มักไปเป็นฝูงฝูงหนึ่งมีราว ๕ - ๑๐ ตัว กินปลาอื่น ๆ เป็นอาหาร

01120930191

ISBN 9740067239

9 789740 067238

๓๕๐๐๐๐๕